

Regelmatig worden de Ondernemingsraad initiatieven gevraagd over de arbeidsvoorwaarden van de in ons bedrijf werkende Engelse werknemers.

De heer Zaaijer zegt toe dat Personeelszaken in een voorbespreking van de Ondernemingsraad een volledig overzicht van deze arbeidsvoorwaarden zal geven, zodat de raad in voorkomende gevallen de gestelde vragen onmiddellijk en volledig kan beantwoorden.

Ook komt het punt naar voren dat verschillende uurloners op een voor hen onverwacht moment een aanslag in de inkomstenbelasting krijgen, doordat zij in een bepaald jaar een hoger inkomen hebben gehad dan de grens tot waar het betalen van alleen loonbelasting voldoende is.

Als men daar niet op heeft gerekend kan dat een vervelende zaak zijn. Anderzijds is het zo, dat een hoger inkomen nu eenmaal de consequentie van meer belasting betalen inhoudt.

De heer Zaaijer geeft opdracht na te gaan of het mogelijk is die werknemers dat een aanslag in de inkomstenbelasting kunnen verwachten die zo tijdig mogelijk mee te delen. Hijst met de grootte van de aanslag die verwacht kan worden. Het beslist is, dat iedereen voor zich zelf bijhoudt, wat zijn inkomsten zijn.

Archeologische Utrecht.

In de vorige week gehouden OR-vergadering in Utrecht werd van gedachten gewisseld over het samenvoegen van de Afdelingskassen van Utrecht en Maanweg. Bij de gelegenheid stelde de heer Zaaijer dat hij deze kwestie alvorens een beslissing te nemen eerst wilde opnemen met de OR Maanweg, wat dus in deze vergadering geschiedt. (Voor verdere gegevens hieromtrent verwijzen wij naar het verslag van de OR-vergadering in Utrecht in het VDH-tijde van 18 oktober 1963).

De raad besluit dat het uitgebreide cijfermateriaal dat door deskundigen hierover zal worden verzameld met enkele leden van de raad zal worden besproken, waarna dan de raad in z'n geheel een standpunt kan innemen.

CAO beampten nu goedgekeurd

Enkele maanden geleden konden wij u berichten, dat de eerste CAO voor beampten bij Van der Heem N.V. grotendeels was goedgekeurd; de definitieve goedkeuring hing nog van enkele kleine punten af.

Thans is ook de definitieve goedkeuringbeschikking van de Stichting van de Arbeid in ons bezit.

In het VDH-tijde van 19 juli 1963 gaven wij reeds de belangrijkste bepalingen uit de CAO weer. De opdracht tot het drukken van deze overeenkomst in boekjes is reeds gegeven, zodat iedereen voor wie deze CAO is afgesloten over enkele weken een exemplaar kan worden uitgereikt.

Hiermede wil ik Ziekentroost en collega's hartelijk danken voor de bloemen en het fruit, ontvangen tijdens mijn ziekte.

A. Tarzanlaar, Teleo.

PORGY en BESS

De neger-opera, die George Gershwin wereldberoemd maakte, oorspronkelijk als toneel-evenement, later als film. Honderdduizenden mensen hebben hiervan genoten. Melodieën zoals „Summertime“ en „I ain't necessarily so“ zijn populair geworden en Porgy en Bess zijn op weg om een welhaast even klassiek heldespaar te worden als b.v. Romeo en Julia.

En dan nu Porgy en Bess in de meest moderne uitvoering, namelijk ten tonele gevoerd door de prachtige poppen van Bert Brugman. Enthousiaste concertantenverslagen vertellen ons van het succes dat deze voorstellingen hebben. Een feilloze uitbeelding en prachtige zangstemmen bij een perfecte geluidswaername.

Kunt u zich de trots van de Ontspanningscommissie voorstellen waarmee zij aankondigt, dat op **dinsdag 12 november** a.s. Bert Brugman's Marionettentheater de ze beroemde opera voor ons zal opvoeren!

Wij kunnen u niet dwingen deze avond te komen bijwonen. Maar wanneer u dit niet doet zult u er later spijt van hebben. Brugman-kenners — en er zijn er al velen in ons bedrijf — zullen dit beamen. Voor de kaartverkoop: zie de affiches.

PUZZEL

Kunt u deze figuur in vijf stukken verdelen, waarvan er vier tot een zuivere cirkel aan elkaar gelegd kunnen worden en het vijfde een zuiver vierkant is?

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 6 november a.s. in het bezit zijn van mevrouw Hartstucker, redactie VDH-tijde Den Haag. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

HARTELIJK DANK!

Dank aan Ziekentroost en de gehele Gereedschapmakerij voor de belangstelling en de aardige attenties tijdens mijn ziekte ontvangen.

Hartelijk danken wij directe, chets en collega's voor de vele attenties en fijne geschenken die wij ter gelegenheid van ons huwelijk mochten ontvangen.

J. Pak, Gereedschapmakerij, Eelthraar H. E. R. de Boer, Costr. bur. EHT.

Mede namens mijn kinderen betuig ik mijn oprechte dank aan directe en personeel voor de welmeende belangstelling en het grote medeleven, dat wij mochten ontvangen tijdens de ziekte en bij het overlijden van mijn vrouw.

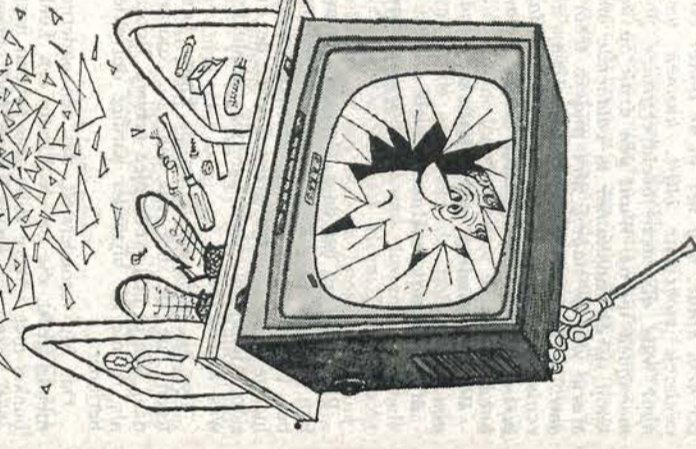
J. van den Ende, Langs deze weg betuig ik mijn hartelijke dank aan directe, chets en collega's van Interheem en personeel van VDH Maanweg en Utrecht voor de gelukwensen en geschenken ter gelegenheid van mijn 12½-jarig jubileum.

Mej. R. Landré, Interheem.

Nu ik 65 jaar ben geworden, dank ik mede namens mijn gezin directe, personeel en Ziekentroost voor het fruit en de bloemen die ik tijdens mijn ziekte heb mogen ontvangen.

G. W. Mallant, Hartelijk dank aan mijn chef, bazen en collega's voor het fruit, de belangstelling en de goede zorgen tijdens mijn ziekte.

W. Mes, Transformatorenfabriecage.

(Uit Pret in Prent, uitgave van R. S. Stokvis & Zonen N.V.).

het V.D.H.-tje

Redacteur: C. SCHREVEL, Nr 813, 1 november 1963

VAN DER HEEM HEBEM

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

VAKANTIESPREDING VAN JANUARI TOT DECEMBER

Wist u, dat in Nederland slechts 45 % van onze bevolking met vakantie gaat?

Dat bleek uit een in 1960 gehouden onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dus slechts de helft van de Nederlanders neemt vakantie, maar dat zijn er toch altijd nog zo'n kleine zes miljoen. Als al die mensen in dezelfde twee weken op pad gingen, dan zou je je in de vacantiencentra niet kunnen wenden of keren.

	uren	neerslag	dag-zonneschijn	in mm	temperatuur
mei	211	52	14,1		
juni	223	57	16,3		
juli	199	78	18,7		
augustus	186	89	18,4		
september	146	71	15,4		

2. Het is sociaal

Door spreiding van vakantie kunnen veel mensen in de „goedkope“ tijd met vakantie gaan. Vooral voor gezinnen, die vanwege een minder ruime beurs terrauwer-nood met vakantie gaan, ontstaan zo meer mogelijkheden.

Maar er zijn ook bezwaren. U hebt dat de vorige keer gelezen.

Voor een bedrijf is het ook niet eenvoudig om een goede vakantiespreidings-geling te maken. Eigenlijk zou het alleen goed kunnen, als er behalve voor de maanden mei tot en met september ook voldoende mensen zijn, die kiezen voor vakantie in de maanden van oktober tot en met april.

Hoe kunnen wij als commissieleden ons daar nu een goed beeld van vormen? We kunnen er moeijlijk naar raden wat ons Van der Heem-personeel wenst.

De enige weg is, dat wij ons rechtstreeks tot u wenden met de vraag: — Wat wilt u in 1965, fabrieksvakantie of vakantiespreiding?

— Als u vakantiespreiding wenst, in welke maand zou u dan in 1965 met va-

Zo erg is het gelukkig niet: Van de vakantiegangers ging 53 % met vakantie van half juli tot half augustus: 23 % met vakantie van half augustus tot begin oktober: 18 % met vakantie van half juni tot half juli: 6 % met vakantie daarbuiten.

Van half juli tot half augustus gingen er dus ongeveer 3.000.000 mensen met vakantie. Genoeg om te zorgen voor volle treinen, overbezette badplaatsen, drukke wegen en platgelopen bospaden.

Dat het in die periode bovendien veel duurder is om met vakantie te gaan, hebt u de vorige keer in het VDH-tijde gelezen.

DE HAL IS VERANDERD

Viel het u ook op dat de hal op de vierde verdieping van ons hoofdgebouw te Den Haag sinds vorige week zo leeg is? Het eigenaardige bij zo iets is, dat je je niet eens direct realiseert wat er ontbreekt.

Intussen weet u natuurlijk dat „onze palm“ in koperen pot met zijn voetstuk zijn verdwenen. Een en ander houdt verband met het feit dat aan de muur links in de hal een gedeketeken zal worden aangebracht ter nagedachtenis aan de heren Van der Heem die ons bedrijf stichtten.

De palm heeft een plaatsje gekregen in de kantine van de ENAF.

IN MEMORIAM

De heer C. J. van Gaans is ons ontvallen. Velen zullen zich hem niet precies meer herinneren, omdat hij al enige jaren, sinds het berelken van de 65-jarige leeftijd, niet meer in onze dienst was.

Toen wij hem ruim twee jaar geleden vroegen of hij met een vterial „oud-gedinden“ uit ons bedrijf, wilde helpen bij het verzenden van het VDH-tijde, was hij daartoe direct bereid. Met onderbreking door ziektenhuissopname heeft hij ons trouw bij dit werk geholpen.

In deze jaren reeds werd zijn gezondheid ondermijnd door de ziekte waaraan hij vorige week maandag overleed.

De heer Van Gaans timmerde niet aan de weg: hij ging rustig zijn gang en stond bij zijn collega's bekend als iemand met humor, die stond voor zijn werk en zelden verzuimde. Zijn collega's oud-gedinden en wij, de redactie van het VDH-tijde, zullen hem missen.

Mogen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen troost putten uit het feit, dat wij een harde werker en trouwe collega missen, die wij niet gauw zullen vergeten.

Hij ruste in vrede. C. Schrevel.

© van der Heem & Bloemsma documentaire centrum © www.vanderheem.com ertes.eu vtheem@planet.nl

We hebben vele gemacht?

Wie heeft deze vlek gemaakt?

Wie heeft deze vlek gemaakt?

Wie heeft deze vlek gemaakt?

Een dezer dagen werd aan de minister van een of ander departement in een of ander land een stuk voorgelegd waarop een vieze inktvlek de aandacht trok.

De minister ergerde zich een beetje en maakte na lezing van het stuk bij de vlek een aantekening:

„Wie heeft deze vlek gemaakt? Daarop plaatste hij zijn paraat.

De staatssecretaris kreeg het daarna in handen. Hij schreef eveneens op het stuk de notitie: „Wie heeft deze vlek gemaakt? en gaf het door aan de referendaris. Ook deze wist van niets. Hij zond het schriftuur, na het verzoek te hebben behaald en dit te hebben gerepareerd, door aan de chef van het departement. De chef was zich eveneens van geen schuld bewust.

Hij gaf het stuk aan het hoofd van de betreffende afdeling, niet alvorens ook erbij geschreven te hebben: „Wie heeft deze vlek gemaakt? met zijn paraat.

De zaakchef kreeg het van zijn afdelingschef en vandaar ging het stuk weer van bureau tot bureau tot het eindelijk kwamen daar dat vanwaar het was uitgegaan.

Daar zat de man die de vlek gemaakt had. Deze las alle aantekeningen en para-

fen, dacht enige tijd na en schreef ten slotte onder de vele maken herhaalde vraag: „Wie heeft deze vlek gemaakt? het woordje „Ik”.

Daaronder zette hij zijn handtekening. Het stuk ging nu de weg terug.

Het passeerde weer diverse bureaus, het kwam bij de zaakchef, de afdelingschef, de referendaris, de staatssecretaris en allen plaatsten onder de notitie van de zondaar een nieuwe aantekening: „Gezien.” Uiteraard met paraat. De staatssecretaris gaf het ten slotte weer aan de minister. Deze las de schuldtekentenis van de zondaar, frontste het voorhoofd en schreef onder alle aantekeningen: „Moet zich schamen”, met paraat.

Weer ging het stuk zijn weg. Een ieder herhaalde het bevel en parafeerde het. Aan het eind kreeg de zondaar het weer in handen, las alle aantekeningen, nam nota van de paraferen en schreef daaronder: „Heb mij geschaamd”. Met handtekening. Hij gaf het epistel aan zijn onmiddellijke chef en vervolgens ging het weer zijn lange locht langs de bureaus en alle afdelingen tot het opnieuw bij de minister kwam. Deze nam met tevredenheid kennis van de notitie van de schuldige. Hij legde het

stuk nu af voor het archief.

Het hoofd van de afdeling archief kreeg het enige dagen later in handen, las de inhoud en noteerde erop: „AFLEGGEN ALS ER PLAATS IS”. De betrokken beambte echter stelde vast, dat de map waarin het zou moeten worden opgeborgen, overvol was. Hij las het schriftuur nog eens door, frommelde het vervolgens in een wiep het in de prullommand.

Welke functionaris zou deze gang van zaken hebben kunnen voorkomen?

(Overgenomen uit de Wertschpoor-Courant)

MARIONETTENTHEATER

Op dinsdag 12 november a.s. komt Bert Brugman's Marionetten-theater voor het Haagse personeel optreden met

PORGY EN BESS.

Kaarten voor deze unieke avond zijn vrijdag 8 november a.s. verkrijgbaar in beide kantines gedurende de pauzes.

1 november: Gereedschappmakerij N.V. Metaalradslampfabriek Volt te Tilburg — 40 personen; 's morgens.

5 november: Fatum, ongevallenverzekeringmaatschappij van De Nederlanden van 1845 te Den Haag — plm. 15 personen; 's middags.

Public Relations.

DE HEER B. B. JONKER NAAR TEHERAN

Mijn eerste kennismaking met de heer Jonker dateert van 22 september 1959 toen hij om 10.30 uur in Hotel Frascati te Groningen kwam solliciteren voor de functie van mobiele televisieservice-inspecteur bij onze Technische Dienst te Groningen.

Uit de sollicitanten voor deze aantrekkelijke functie werd Jonker gekozen om per 16 november 1959 het team van onze Groningse servicepersoneel te versterken. Ter bevestiging van onze aanstellingsbrief schreef de heer Jonker: „Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik u hartelijk dank te zeggen voor het door u in mij gestelde vertrouwen, waaruit o.a. mijn benoeming tot televisieservice-inspecteur is voortgevloeid”.

Thans kunnen wij zeggen dat het vertrouwen, dat wij in hem gesteld hebben voor een dergelijke zelfstandige functie, in de afgelopen vier jaren nimmer beschaamd is geworden. Integendeel, onder vaak zeer moeilijke omstandigheden — waarbij wij denken aan de vele kilometers lange tochten op soms slecht begaanbare wegen — heeft hij, nooit letkend op de klok van vijf uur, zijn servicewerk verricht.

Hij wist onze klanten vlot te helpen door het corrigeren van afwijkingen in onze ERRES televisietoestellen, en vond ook de juiste toon als een klant eens onstemd was.

Nu hij maandag 28 oktober j.l. naar Teheran is vertrokken zijn wij ervan overtuigd, dat zijn doorzettingsvermogen, zijn opgewektheid en zijn gedegen elektronische kennis hem zullen helpen zijn nieuwe functie van assistent bedrijfsleider bij ons assemblagebedrijf in Teheran Iranian Electronic Industries S.A. tot volle tevredenheid te vervullen. Zijn opgewektheid zal er zeker toe bijdragen dat ook mevrouw Jonker met de twee kinderen spoedig zal wennen in Teheran.

Heer en mevrouw Jonker, bij dit vertrek uit Nederland voor een tijdvak van drie jaren wens ik u — en met mij alle personeelsleden van de Technische Dienst Nederland — veel succes in uw nieuwe functie toe.

N. W. Lagendijk.

UTRECHTS ALLERLEI

W E E T U D A T

er in Utrecht ook bouwactiviteit heers, b.v. verbouwing privé-kantoor heer Keuning; een nieuwe transportgang bij inkomende goederen naar het fabriekssterrein; een nieuwe olie-opslagplaats; en, een pri-meur voor Utrecht, een brandweerloods; tevens verheugen wij ons weer op de „nieuwe” magazijn-ruimte.

Doch zeer belangrijk is wel een nieuwe olie-stookinstallatie voor de zogenaamde „achtergebleven” gebieden, zoals men dat noemt. Men hoop, en dat is wel zeker, hiernede te berekenen dat alle matige verwarmde afdelingen zoals stempelmagazijn, knippertij, proefwerkplaats, inkomende goederen + controle en remplace goed verwarmd worden.

de dakbedekkers onze daken met echt Amerikaans materiaal waterdicht gemaakt hebben. Denkt u er echter aan, dat u de eerste maanden niet nodeloos op het dak komt daar het dak nog enige rust behoeft. B.B. oefeningen zullen de eerste maanden dus op de begane grond moeten plaatsvinden.

er nog de volgende plannen zijn:

Afischotten lufiel bij het transfergebouw, waarbij aan de achterzijde een nieuwe stalling komt voor brommers en scooters.

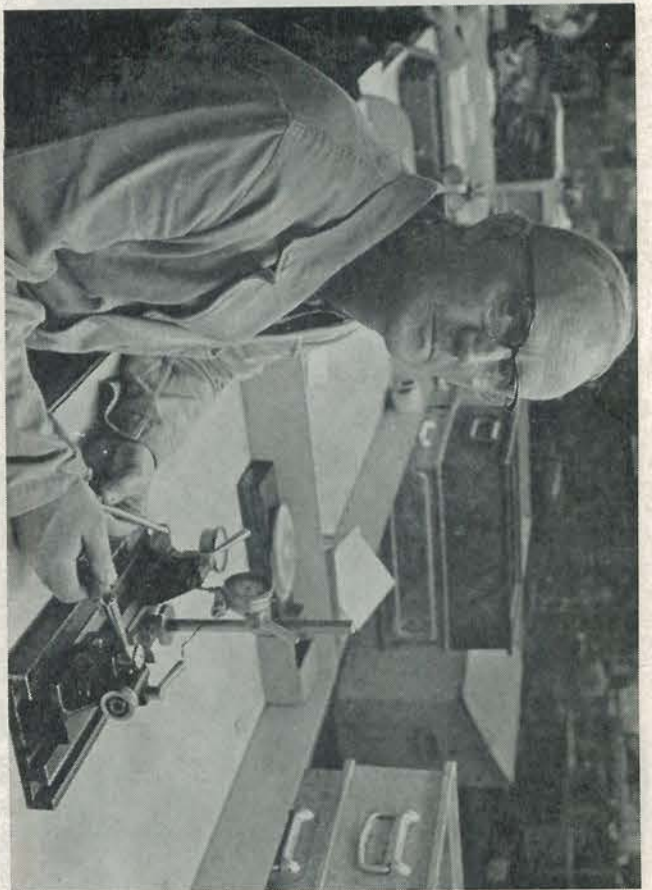
Een put aanbrengen in de riwielstalling K.K. om het overloofige water af te voeren waarbij tevens aandachtig wordt besteed aan het toegangshek K.K. om daar eveneens de aanwezige waterlast weg te werken.

onze klaveriassers reeds bij het begin van de competitie van plan zijn hoge ogen te gooien naar het kampioenschap door de twee eerste wedstrijden te winnen?

de bridgers, voordat de bedrijfsbrid-competitie een aanvang neemt, drukdoende zijn met een verenigingsom-petitie om zodoende goed getrand de competitie in te gaan?

onze visvereniging thans haar winter-slaap houdt; dat was ook wel nodig gezien de felle clubcompetitie. Clubkampioen werd de heer Van Asperdt, Gereedschappmakerij.

op onze toneelvereniging dit najaar niet op de planken komt. Vrijdag 14 februari 1964 presenteert de toneelvereniging zich weer met een nieuwe leden in het Gebouw van K. en W., waarbij het gebruikelijke bal niet zal ontbreken.

Zilver in de Draaijerij D. VAN PEURSEN JUBILEERT

Een 25-jarig jubileum — dit jaar het tweede in de Draaijerij — zal de donkere novemberdagen opvrolijken.

(David) van Peursen viert zijn jubileum op 9 november a.s. Op die datum is het 25 jaar geleden dat hij als 21-jarige jongeman ons bedrijf binnenstapte. Het over-grote deel van die 25 jaar bracht Van Peursen in de Draaijerij door en uit z'n loopbaan blijkt wel de echte metaalman.

Begonnen als radlonteur bij de heer De Jong, kwam Van Peursen, met een onderbreking door de mobilisatie in 1939, in 1940 terug in de destijds zo geheten afdeling metaalwaren. Hij kwam al spoedig aan de rondslipmachine voor het slijpen van rotorassen, een precisiewerk dat hem goed lag. Dat duurde tot eind 1944, dan wordt alle elektrisch gedreven machines het zwijgen opgelegd. In juni 1945 komt Van Peursen in de (nog) tamelijk ontdenderde fabriek terug en wordt voorlopig bediende in het gereedschappmagazijn van de Gereedschappmakerij.

Maar dat zint Van Peursen toch niet en een jaar later staat hij voor de Reinecker rondslipmachine, die hem spoedig al haar nukken en geheimen prijsgeeft, want er groeit uit Van Peursen een snelle en accurate rondslipper die heel wat rotoren op z'n naam heeft staan. Later worden dit krukkassen voor de Solex (tolerantie 3 micron). Na z'n jaar of tien wil Van Peursen ook wel eens wat anders doen. Controle en kwaliteitsonderzoek trekken hem aan en na het volgen van enige cursussen en het vrijkomen van een plaats, komt hij in de controle van de Draaijerij terecht.

Dit blijft geen misgreep, want, mede door zijn gedegen kennis van de bewerkingen van de onderdelen, wordt hij een scherpzinnig controleur, die met het juiste inzicht voor taak en functie zijn werk doet, d.w.z. dat hij met twee benen op de grond blijft staan, het werk afkeurt als de noodzaak daarvoor aanwezig is en niet eerder, maar ook niet terugschrikt voor de (vaak onprettige) beslissing tot afkeuren. Als er dan ook behoefte is de dagelijkse gang van zaken in de controle aan een voortman toe te vertrouwen is Van Peursen de aangewezen man.

Dit wat zijn werk bij Van der Heem betreft. Gedurende 17 jaar heb ik de mens Van Peursen meegemaakt en die mens was niet altijd makkelijk in de omgang. Daar waren allerlei oorzaken voor. Laten we dankbaar zijn als we een fine jeugd hebben gehad; Van Peursen heeft een wreugde-loze jeugd doorgemaakt, die jarenlang een stempel op hem heeft gedrukt en die oorzaak was van een bittere stemming tegenover omgeving en leiding.

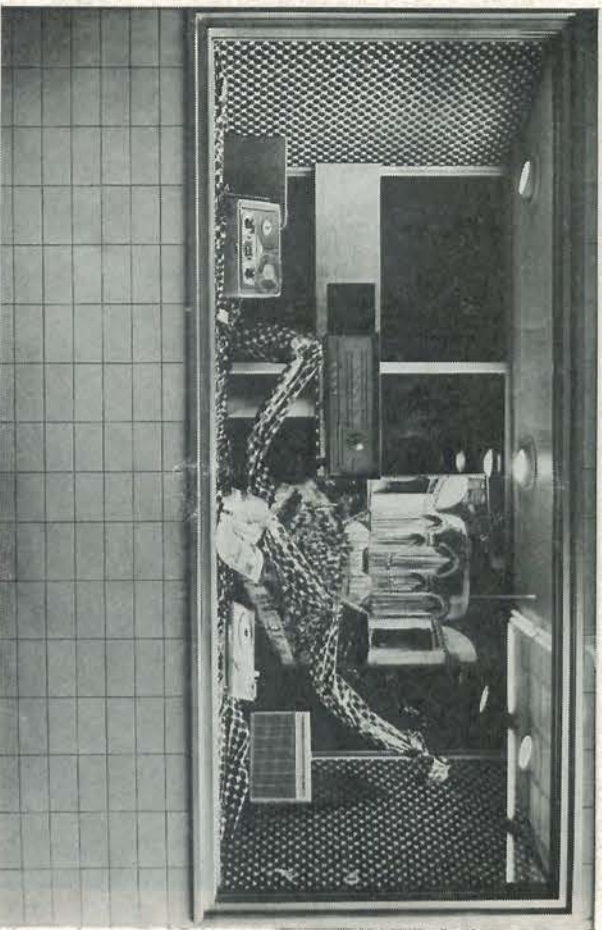
Dat alles is al lang verleden tijd en we kennen Van Peursen al jarenlang als een rustige persoonlijkheid, waarvan vele jongeren graag een vaderlijk woord (of ver-maan) aannemen. Zelf heeft hij al twee getrouwde zoons, die nog graag toeven in het gezellige ouderlijke huis.

Hobby's? O ja, voetballen is er één van. Bij het laatste Van der Heem toernooi in het voorjaar was Van Peursen nog van de partij. Overigens bekljkt hij het gesol met het leren monster, liever vanaf de tribune; dat is veiliger voor eigen benen en het geeft meer mogelijkheden voor kritiek.

Hier wil ik het dan bij laten (ik moet ook nog wat bewaren voor de toespreek), Van Peursen, van harte gefeliciteerd met je jubileum en ik hoop dat je nog vele jaren met dezelfde interesse je werk in de Draaijerij mag verrichten.

We gaan je huidige op vrijdagavond 8 november (noteert u even?) om 17.20 uur in de kantine van de Kastfabriek en ik hoop dat daar met mij velen aanwezig zullen zijn.

De Gruijter.

Onze etalage

De personeelwinkel heeft, zoals de Haagse VDH-ers weten, een etalage in de kantine van de Kastentafel.

Ons viel het deze week op, dat het in-richten van een dergelijke etalage echt vakwerk is.

Misschien wist u het al?

Door de zorg van de heer Lagendijk (Chef Technische dienst) worden onze chauffeurs regelmatig van tips voorzien. Deze wenken zijn gericht op veiliger rijden en grotere bedrijfszekerheid van de auto. Gezien de vluicht die ons prive-wagenpark het laatste jaar heeft genomen, lijkt het ons voor de autobezitters interessant van tijd tot tijd wat van die raadgevingen door te krijgen.

Rijd vooral in de winter met goede banden op de juiste spanning. Als het profiel minder dan 2 mm diep is wordt de situatie kritiek.

KRO-TV-concert

Zondag 10 november aanstrijdend zal het Amsterdams Kunstmandorkest onder leiding van Anton Kersjes het volgende programma ten gehore brengen.

— Ouverture Mignon, van Ambroise Thomas.

— Arias en duetten uit Les dragons de Villars, van Maillart, gezongen door Nel Duval en Wim Koopman.

— Danse macabre, van Saint-Saëns.

Het concert begint om 22.00 uur en duurt tot 22.35 uur.

Belangstellenden moeten uiterlijk 21.45 uur in het Ontspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2, Den Haag aanwezig zijn.

De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om:

21.15 uur: van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat;

23.00 uur: van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor.

Aanvragen voor gratis toegangsbewijzen bij de afdeling Public Relations, toestel 522 — vóór donderdag 7 november.

Oplossing puzzel 110

Horizontaal: 1. miljoenennota; 12. o.d.; 13. allegro; 14. of; 15. dons; 17. KRO; 18. edel; 22. loog; 24. rading; 25. Ravel; 26. tarraan; 27. boklop; 28. Bedum; 29. Rachel; 30. Soraya; 32. acta; 35. Mao; 37. stoa; 39. ma; 40. amoroso; 43. na; 44. porselein-keel.

Verticaal: 1. modulatorlamp; 2. ido; 3. jas; 4. o.l.; 5. elk; 6. nerf; 7. ego; 8. nr.; 9. Noë; 10. toe; 11. atlegapparaat; 16. noodrecht; 19. driekwart; 20. parabel; 21. Salomon; 23. sanel; 24. rebus; 31. mare; 33. CAO; 34. aas; 35. mol; 36. ooi; 37. sok; 38. ons; 41. me; 42. sn.

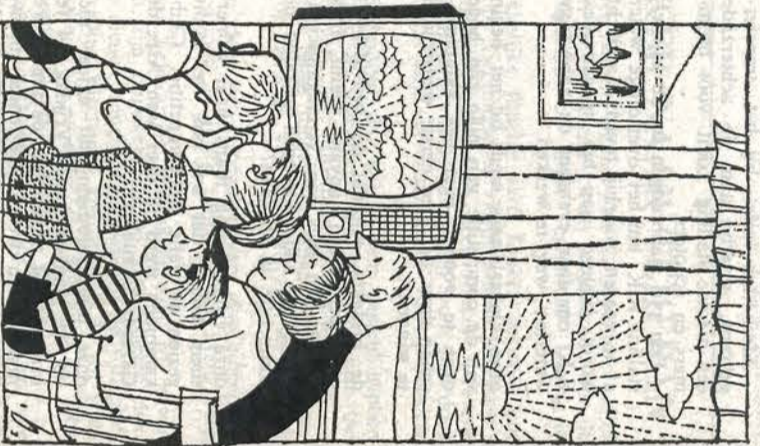
Prijswinnaars

1. (f15,—) A. de Rover, U2580.
2. (f10,—) C. Klein, 2969.
3. (f 7.50) H. H. van Vark, 3500.
4. (f 5,—) A. Visser, 2111.
5. (f 5,—) J. J. Crinice, 2010.
6. (f 5,—) W. Visser, 2933.

ZOU HET ONTSPANNINGSGEBOUW ...

niet eens opgeknapt moeten worden? De vraag stellen is haar beantwoorden. Dat is inderdaad nodig. Reeds enkele weken is een aantal Van der Heem's, soms versierd met deskundigen buiten ons bedrijf, aan het studeren wat er gedaan moet worden, wat dat gaat kosten en wanneer het moet gebeuren.

De plannen die uiteraard de goedkeuring van de directie hebben, zijn in een vergoederd stadium; binnen niet al te lange tijd wordt de zaak grondig onder handen genomen. Nog even getuld en u zult met ons zeggen, dat het resultaat prima is.

(Uit: Prent in 'Ent. uitgaaf' van R.-S. Slokvis & Zonaa N.V.)

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 814
8 november 1963

Elektrogrammofoons PS 106/107

Steeds meer mensen en daarvoor vooral ook jongelui zijn regelmatig bezig een verzameling grammofoonplaten aan te leggen of uit te breiden. Zij kunnen te kust en te keur platen met elk genre muziek kiezen. Bovendien zijn zelfs stereoplaten verkrijgbaar, waarmee men een meer ruimtelijke weergave kan bereiken.

Platenspeler

Jarenlang zijn voor het afdragen van grammofoonplaten platenspelers en ook platenwisselaars gebruikt, die zich kenmerken door hun afhankelijkheid van een radiotoestel, omdat zij niet over een eigen geluidsbron beschikken.

Deze apparatuur is in de loop der jaren geperfectioneerd. Talloze platenliefhebbers zijn er heel tevreden mee geweest en zijn dat vaak nog.

Ook Van der Heem fabriceert zo'n platenspeler: het type PS 101, dat u wel kent. In het VDH-tje van 1 februari 1963 is dit apparaat — dat de vergelijking met elk ander merk glansrijk kan doorstaan — uitvoerig besproken.

heeft alleen een stopcontact nodig. Een dergelijk apparaat heet tegenwoordig „elektrogrammofoon“.

ERRES PS 106

Ook bij Van der Heem is sedert korte tijd de fabricage van zo'n elektrogrammofoon ter hand genomen; dat is de PS 106. De PS 106 bestaat uit de platenspeler PS 101, uitgebreid met een ingebouwde versterker (met een vermogen van niet minder dan 2 watt) en een krachtige 17 cm luidspreker. Het geheel is in apparaatgeving en zijn verfijnde kleurencombinatie. Op de foto ziet u dat het deksel tevens als verplaatsbare luidsprekerkast fungeert, die op de akoestisch meest gunstige plaats kan worden opgesteld.

Dank zij de uitvoering als koffermodel is de PS 106 gemakkelijk te verplaatsen en mee te nemen.

De PS 106 is tevens geschikt voor stereoweergave. Het element is standaard als stereo-element uitgevoerd. Het tweede kanaal kan via een speciale stereo-aansluiting worden opgesteld.

De PS 107 — die gelijk is aan de PS 106 — is uitgerust met een batterijmotor en transistors, waardoor deze grammofoon op 6 staathertijen van 1,5 volt werkt. Een verrassend aantal speuluren voor weinig geld is hiervan het resultaat.

Technische gegevens

- Voor de technisch geïnteresseerden volgen hieronder de voornaamste gegevens.
- Afmetingen: breed 38,5 cm, diep 28 cm, hoog 16 cm (incl. deksel).
- 4 Toeren: 78, 45, 33 en 16 toeren.
- Materiaal koffer: slagvast polystyreen.
- Aansluiting voor extra luidspreker.
- Output: 2 watt
- Frequentiebereik: 30 — 15.000 Hz
- Rumble: -62 dB
- Wow: 0,1 %
- Flutter: 0,05 %
- Continu toerregeling
- Element voorzien van diamant
- Aansluitspanningen PS 106: 110, 127, 220 volt, 50 Hz

INTER AMICOS

Goede wijn behoeft geen krans en voor de liefhebbers van goed toneelspel is het zaak

vrijdag 22 november a.s.

om acht uur naar het Ontspanningsgebouw in Den Haag te komen om te kijken naar

ADÈLE

gespeeld door Inter Amicos. Adèle is een Frans blijspel in vier bedrijven van Pierre Barillet en Jean Pierre Grédy.

Het speelt in een uiteraad Frans gezin, bestaande uit een echtpaar, waarvan pa wat jonger is dan zijn wifte ega. Haar leeftijd is moeilijk te bepalen, want het schoonheidsinstituut verdient schatten aan haar.

Verder zijn er twee kinderen uit het eerste huwelijk van de vrouw, wier voor-naam Edmée luidt.

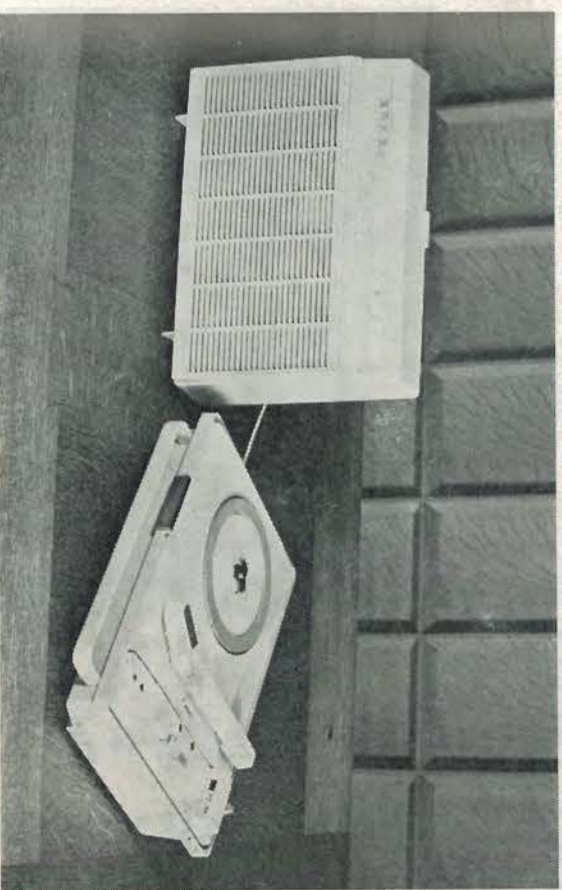
De kinderen zijn wat verwend. Het stuk opent met het vertrek van de dienstbode.

Leiden in last.

Maar... dan komt de reddende engel: Een gewoon meisje, dat haar diensten aanbiedt.

En dat wordt dan de oorzaak van alle verwickelingen.

Verwikkelingen, gezond zullen doen lachen. Waarmee we maar willen zeggen, dat de factoren voor een zeer genoeijlijke avond aanwezig zijn.

Elektrogrammofoon

Ondanks de vele goede eigenschappen van een platenspeler heeft deze toch één nadeel men zit altijd met een extra snoer dat op een radiotoestel moet worden aangesloten.

Logischerwijs was de volgende stap bij de ontwikkeling van deze apparatuur een platenspeler met ingebouwde versterker en luidspreker, die geheel onafhankelijk van een radiotoestel kan worden gebruikt. Men

ing op het dek met een tweede versterker, b.v. van de aanwezige radio weer-gegeven worden.

De prijs van de PS 106 bedraagt f 165,-.

PS 107 met transistors

Tijdens vakanties en weekenden wil men vaak van grammofoonplaten genieten op plaatsen, waar geen stopcontact in de buurt is. De PS 107 voorziet geheel in deze behoefte.

Samen kwamen zij op een idee

De heer W. Kinkel (op de foto rechts) uit de Gereedschapsmakerij in Den Haag zond een idee in over de bevestiging van matrijzen. Samen met de heer E. A. Mos, eveneens werkzaam in de Gereedschapsmakerij was hij tot dit idee gekomen. Toen de heer Kinkel voor een hoge beloning in aanmerking kwam, wilde hij zijn collega daarin laten delen. Beide heren ontvingen toen f 100,—, hetgeen een prachtig resultaat is.

Van der Heemers geeft nu uw mening over vakantiespreiding

In de drie voorgaande nummers van het VDH-tje hebben wij geprobeerd u aan het denken te krijgen over vakantiespreiding.

Wij hopen dat het gelukt is. Anders moet u er snel mee beginnen. Want het enquêteformulier, dat u in dit VDH-tje aantreft, willen wij graag aanstaande maandag 11 november 1963 ingevuld van u terugontvangen.

In de voorgaande artikelen hebben we enige voor- en nadelen van vakantiespreiding opgesomd. U kunt er beslist zelf ook nog wel enige opnoemen. Ons verzoek is nu: weegt u dit weekend alle voor- en nadelen nog eens tegen elkaar af; spreek er eens over in de huiselijke kring en vult dan het formulier in.

ZONDE VAN HET GELD

"Jan, doe de deur achter je dicht; ik stook niet voor de gang".

"Hoe dikwijls moet ik nog zeggen dat jullie het licht uitdraait als je het niet meer nodig hebt".

Vrijwel dagelijks bezigen vaders en moeders deze uitdrukkingen in hun gezin, met de motivering: "Is zonde van het geld".

Dat is het en daarom wijzen wij onze kinderen en elkaar er regelmatig op. Niet dat wij u, medewerkers in onze bedrijven, als kinderen willen behandelen, maar het zou niet overbodig zijn als u ongeveer dezelfde woorden kreeg te horen, of dat er iemand op de afdeling zou roepen: "Waarom brandt dat licht daar, dat heeft toch geen zin" of: "Zet uw machine af als u haar niet gebruikt".

Zeker in bedrijfsverband zou het een belangrijke besparing geven, als iedereen wat meer attent was op overmatig elektriciteitsverbruik.

GOEDE PLATSIING BIJ BRANDWEERWEDSTRIDEN

Zaterdag 26 oktober 1963 nam een ploeg van de bedrijfsbrandweer van ons complex Mannweg in Den Haag deel aan brandweerwedstrijden op het landgoed "Overvoorde" in Riswijk. Onder ideale weersomstandigheden vond op dit B.B.-terrein een krachtmeting plaats tussen twaalf bedrijfsbrandweerploegen uit Den Haag.

Elke ploeg werd 20 minuten getoetst. Het examen — waaraan alleen ploegen met een eigen brandspruit konden deelnemen — bestond uit een theoretisch en een praktisch gedeelte.

Bij het theoretische gedeelte moesten steeds twee brandweermannen een proef van bekwaamheid afleggen, bestaande uit de onderdelen:

1. touwknopen;
2. bediening, toepassing en theorie kleine blusmiddelen.

c. elementaire oefeningen zoals plaatsen van ladder, opvoeren slang via een ladder e.d.

Het praktische gedeelte benaderde de werkelijkheid omdat op het B.B.-terrein in Overvoorde een ingestorte straat — bestaande uit woonhuizen, een boscoop e.d. — is gebouwd. In deze ruïne was brand gemaakt en één slachtoffer moest worden gered.

Bestuursverkiezing Pensioenfonds

In artikel 7 van de nieuwe statuten van het Pensioenfonds staat vermeld, dat per 31 december van ieder oneven kalenderjaar een door de deelnemers gekozen bestuurslid aftreedt. Dit aftreden geschiedt volgens een door het bestuur opgesteld rooster, waarbij de volgorde van aftreden door loting wordt vastgesteld.

Volgens dit rooster zal per 31 december a.s. aftreden de heer B. J. F. A. Mindé, die zich herkiesbaar heeft gesteld. Andere kandidaten voor deze bestuursfunctie kunnen tot uiterlijk 21 november a.s. schriftelijk worden gesteld bij de voorzitter van het bestuur, de heer G. van Vliet.

Het bestuur acht het verder gewenst plaatsvervangende bestuursleden te benoemen, waardoor bij tussentijdse vacatures onmiddellijk een nieuw bestuurslid beschikbaar is. Ook voor de vacatures voor plaatsvervangende bestuursleden kunnen uiterlijk 21 november a.s. kandidaten worden gesteld.

Elke kandidaatstelling moet ondertekend zijn door tenminste 10 deelnemers en mede-ondertekend door de kandidaat ten bewijze dat hij een eventuele verkiezing zal aanvaarden. De kandidaten moeten de leeftijd van 30 jaren hebben bereikt en op 1 januari 1964 tenminste 3 jaar deelnemer zijn.

De verkiezing van bestuurslid en plaatsvervangende bestuursleden zal in de tweede helft van december a.s. geheel schriftelijk worden gehouden, waarbij iedere deelnemer een stembiljet ontvangt, dat hij in een gesloten enveloppe aan de kassiermistrie dient terug te sturen. De namen van de deelnemers, die kandidaat gesteld zijn, zullen in het VDH-tje van 5 december a.s. worden bekendgemaakt. Bestuur Stichting Pensioenfonds.

Nieuwe duurproefruimten in gebruik genomen

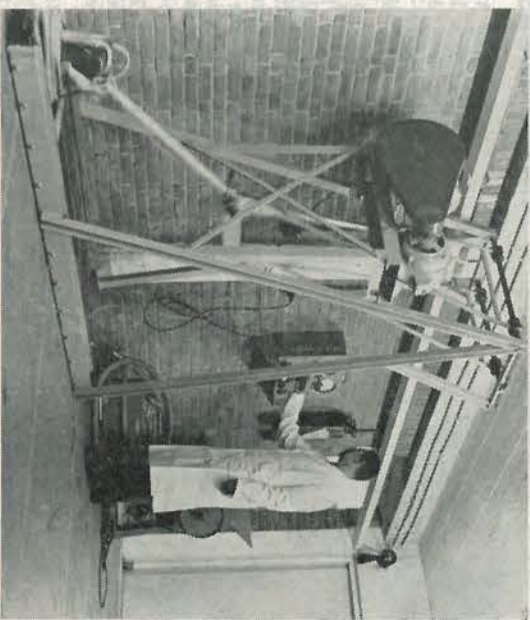
Onder de grond bouwen is tegenwoordig modern; het openbaar vervoer moet onder de grond plaatsvinden, garages moeten onder de grond, enz. Toen wij dan ook van de heren Drost en Melsert vernamen dat in de kelder onder de afdeling Nabewerking van ons fabriekscomplex Mannweg te Den Haag nieuwe duurproefruimten waren gebouwd en geïnstalleerd, waren wij niet buitengewoon verbaasd. Wel verbaasd waren wij toen wij daar een kijkje gingen nemen. Want 200 m² onderverdeeld in vele afzonderlijke ruimten, staan thans ter beschikking van de afdeling Vrijgave en Kwaliteitscontrole, de afdeling die onze producten zeer intensief beproeft.

Een slagzin van Henry Ford luidt: "Wij beproeven onze vindingen grondig voordat wij deze toepassen". Elke fabri-

te produceren, terwijl ook nog het nabootsen van een droog woestijnklimaat tot de mogelijkheden behoort. Dergelijke installaties nu — sommige zijn complete kamers, zoals de warmtekamer van 6 x 1,5 m — zijn in de nieuwe duurproefruimten ondergebracht. Koude van —40° C en warmte van + 70° C zijn normaal „leverbaar".

Veel moeilijker is echter voor het personeel van de kwaliteitscontroleafdeling om uit te denken, wat een gemiddelde klant met zijn huishoudelijk toestel zal doen. Dit denkwerk geschiedt in nauwe samenwerking met onze afdelingen TCA en Technische Diensten. Deze afdelingen hebben namelijk het nauwste, directe contact met onze afnemers. Zij zijn het die precies weten hoe hij voorbeeld op een scheepswerf de Van der Heem elektrische boor-

De heer J. M. van der Berg houdt toezicht op de beproeving van een vloerrijver.

kant, die een tevreden klantenkring wil opbouwen of uitbreiden moet deze toestappen.

machines worden behandeld. Wij durven bijna te schrijven: mishandeld, want de leiding van dergelijke „ruwe" bedrijven

Kwaliteitsbeproeving van een verwarmingsdeken, opdat de klant zich er volkomen veilig onder voelt.

Misschien denkt iemand bij het woord kwaliteitscontrole allereerst aan het onderzoek naar klimatologische invloeden. Deze dienen inderdaad onderzocht te worden en daar bestaan zeer kostbare installaties voor, die bij voorbeeld in staat zijn een tropisch klimaat met zijn grote temperatuurwisseling bij dag en nacht na te bootsen, of die in staat zijn extreme koude

geeft dit ook volmondig toe. Toch moeten die typen machines die wij als „Heavy duty" verkopen ook werkelijk bestand zijn tegen deze „zwarte taak". Hebben onze deskundigen zich eenmaal door de klant, dan worden daarna meet- en duurproefapparaten gemaakt die precies de omstandigheden bij de klant na-

bootsen.

Zo worden onze boormachines door elektrische remmen zodanig wisselend belast, dat precies de praktijk wordt nabootst, die optreedt bij het boren van een gat in ijzer. Namelijk onbelaste inschakelen, belasting loopt daarna langzaam op tot een zodanige waarde, dat de machine bijna stilstaat (boor „hapt" in ijzer bij doorkomen), mechanisme wordt dan plotseling uitgeschakeld. Direct daarna volgt weer z'n belasting, enz. enz.

Ja, zeggen onze klanten, het kan nog anders. Wij plaatsen op jullie Heemmaster een door jullie gemaakte zaagset en gaan op onze vrije zaterdag de gehele dag houtblokken zaagen voor onze wintervoorraad. Dit houtzagen betekent weer een geheel andere mechanische belasting van de kogelaggers van boorras (waarop de zaag gemonteerd is) en de tandwielen in het transmmissiehuis. Dat aansluituinoeren honderdzuigenden buitgingen moeten maken voor de heren van de afdeling Vrijgave „goedgekend" zeggen is begrijpelijk, dat stofzuigeraggregaten steekproefgewijze dag en nacht draaien, ook volgens een bepaalde cyclus, waarbij zelfs rekening is gehouden dat de huisvrouw wel eens „zuigt" met een zodanig volle stofzak, dat van stofzuigen door lucht verplaatsen geen sprake is, is ook nog begrijpelijk.

Als men echter ziet welk marteelwerk tuing men gemaakt heeft om onze elektrische dekmats op soepheid te brengen, dan begrijpt men pas, waarom onze naam op dit gebied zo goed is. Zelfs de meest onrustige slapper zal daarom niet in staat zijn een onderbreking in het verwarmingselement te veroorzaken. Natuurlijk is ook een „echt" bed nagebootst om te zien hoe het speciale verwarmingselement van onze deken zich bij zeer langdurig gebruik zal houden. Ook is er een speciale ruimte waar dekmats kunnen worden gewassen om na te gaan of na zo'n wasbeurt een deken nog aan alle veiligheidsvoorschriften voldoet.

Voor de elektrotechnisch geïnteresseerde lezer nog een tweetal gegevens. — de aansluitwaarde van deze duurproefruimten is: 110 kw; — de twee voedende kabels hebben ieder een doorsnee van: 3 x 70 mm². Voor de lezers onder ons die altijd het eerste aan veiligheid denken: — Een gedeelte is voorzien van 'n volautomatische CO₂ blusinstallatie. Treedt deze installatie in werking, dan sluiten zich ook de luchtkokers, die zijn aanwezig om — soms geforceerd — de ontwikkelde warmte van stofzuigeraggregaten, vloerwrijfmotoren, televisietoestellen e.d. af te voeren. — Voor de ingang van de ruimte is een drukknop gemonteerd. Een druk op deze knop (bij voorbeeld door personeel van de bedrijfsbrandweer) betekent, dat via een relaisstelsel alle duurproefruimten spanningloos worden gemaakt. N. W. Lagendijk.

Wijziging aanvangstijd KRO-TV-uitzending van 10 november a.s.

Het programma begint om 19.45 uur en duurt tot plm. 20.45 uur. Bezoekers moeten om 19.30 uur aanwezig zijn. Extra HTM-bussen: 19.15 uur van het Hollands Spoor naar de Saturnustraat; 21.00 uur van de Saturnustraat naar het Hollands Spoor.

PUZZEL

Nr. 112

- Horizontaal:** 1. Rivier waarvan Londen ligt. 4. Naam van het voorwerp, dat op de tekening is afgebeeld; 8. Aansporen om te betalen; 9. De vrucht die in de mand ligt; 10. Als dom bekend staande zwerfvogel; 12. Friesland; 14. met de aarde verbonden; 15. Uiting van droefheid; 17. Organen, waaruit de melk voortkomt; 18. Vlak, waarop de mand rust; 20.
- Verticaal:** 1. Warmtegraad; 2. Telwoord; 3. Andere naam voor 4 hor.; 5. Met palen afzetten; 6. Vertrek, waarin vroeger misdaadigers werden gemarteld; 7. Onderwijsrijtuig; 11. Op geen enkele plaats; 13. Dier; 16. Het eerste slachtoffer van een moord in het Oude Testa-ment; 19. Twaalf uur.

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 20 november a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hartsuiker, redactie VDH-tje Den Haag. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f.15,—, 2e prijs f.10,—, 3e prijs f.7,50, 4e, 5e en 6e prijs f.5,—.

Sint-Nicolaasfeest Den Haag

Zaterdag 30 november zal Sint Nicolaas een bezoek aan ons bedrijf brengen, speciaal voor de Van der Heem-kinderen. Daar maken wij een feest van, dat zal duren van half drie tot ongeveer half zes. Het vindt plaats in het Ontspanningsgebouw. Na het bezoek van Sint Nicolaas kunnen de kinderen genieten van een poppenkastvoorstelling.

Met ingang van woensdag 13 november a.s. zal gedurende de wintermaanden in Den Haag geen remplaceverkoop meer plaatsvinden op de woensdagavonden (van 17.00 tot 17.30 uur).

U kunt dan echter wel terecht in de Personeelwinkel.

REMPPLACE-VERKOOP

Alle ouders die kinderen hebben in de leeftijdsgroep van 4/m 7 jaar worden uitgenodigd hun kinderen te laten deelnemen aan dit feest. Kaarten hiervoor zijn verkrijgbaar op de volgende data: woensdag 20 november en donderdag 21 november gedurende de middagpauze in de kantine van het Ontspanningsgebouw; donderdag 21 november gedurende de middagpauze in de kantine van de ENAF; vrijdag 22 november gedurende de middagpauze in de kantine van de Kastenfabriek.

Men krijgt voor elk kind een gele kaart en voor één van de beide ouders een groene kaart.

I. N. Bolwerk, Boekhouding.

Hartelijk dank!

Mede namens mijn vrouw en kinderen wil ik directe, chers, collega's hartelijk dank zeggen voor de geschenken, bloemen, gelukwensen, alsmede de verzorging van de huidige van mijn 25-jarig jubileum. Het was voor ons een onvergetelijke dag.

HTS-lerarenconferentie bij Van der Heem

Sinds enkele jaren worden voor de HTS-leraren, gedeeltelijk in de HTS-vakanties, conferenties georganiseerd van 3 dagen om deze leraren een beter contact met het bedrijfsleven te geven.

Vorig jaar heeft Van der Heem N.V. voor het eerst deelgenomen aan het organiseren van deze bijeenkomsten in haar bedrijf.

Op 29, 30 en 31 oktober 1963 is nu de tweede conferentie gehouden en daar het onderwerp van vorig jaar „Elektronica in de regelapparatuur“ blijkt een grote belangstelling heeft, heeft men ons dit jaar verzocht hetzelfde onderwerp te behandelen.

Twee van de oorspronkelijke 13 deelnemers bleken door ziekte verhinderd te zijn, maar de resterende 11 HTS-leden uit Amsterdam, Dordrecht, Enschede, 's-Gravenhage, Heerlen, 's-Hertogenbosch, Tilburg en Venlo hebben met zeer veel aandacht geluisterd naar de uiteenzettingen over servotechniek, fabricageprocessen van kleine tandwielen en asjes en over tellers.

De Psychologische Dienst hield een voordracht over de HTS-er in ons bedrijf en twee excursies werden gehouden naar de Technische Hogeschool en naar onze fabrieken in Utrecht.

De directie nodigde de leraren uit voor een diner in Hoorwijk. Na afloop van de conferentie dankte één der deelnemers directie en medewerkers van Van der Heem ten zeerste voor deze leerrijke dagen, die de gehele groep bij Van der Heem doorgebracht had.

Ook deze conferentie heeft geleid tot een prettig contact tussen de opleiding en het bedrijf en zal zeer zeker bijdragen tot een beter begrip voor elkaars mogelijkheden.

N. W. Lagendijk.

Ir. H. Hannesen.

het V.D.H.-tje

VANDER HEEM

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Een ruwheidsmeter in de Draaierij

„Wanneer u kunt meten waarover u spreekt en het in getallen kunt uitdrukken, dan weet u er iets van, maar wanneer u niet kunt meten en in getallen uitdrukken, dan is uw wetenschap van een pover soort.“ Deze uitspraak van Lord Kelvin in 1883, de beroemde Engelse natuurkundige, is van toepassing bij dit verhaaltje over een ruwheidsmeter.

Wat is ruwheid? De gewenste gesteldheid van oppervlakken in het algemeen, maar in het bijzonder in een mechanische werkplaats, waar oppervlakken „ontstaan“ door draaien, frezen of slijpen, wordt door de constructeur op de tekening vastgelegd. Zo'n vlak zal behalve een bepaalde afmeting ook een zekere gladheid moeten hebben. Die gladheid is afhankelijk van het doel waarvoor het onderdeel wordt gebruikt. Moet een as zeer nauwkeurig en met grote snelheid in een bus draaien, dan zal een grote maatnauwkeurigheid, maar ook zeer grote gladheid worden vereist.

In andere gevallen is een grote gladheid helemaal geen vereiste, ja zelfs ongewenst. Want ook de prijs speelt hierbij een rol. Wanneer zeer glad moet worden gedraaid, zal dit ook met een kleine aanzet moeten gebeuren, hetgeen tijd kost. Met andere woorden: maak het onderdeel niet gladder dan nodig is, dat verhoogt de prijs.

Vragen wij ons af: wat is ruwheid dan? Wij kunnen dit het beste formuleren door: elke afwijking van het volmaakt gladde, ideale oppervlak.

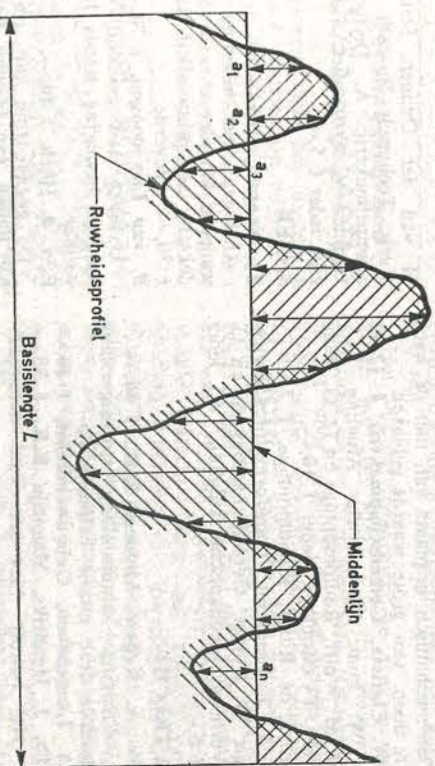
Eenheid in de aanduiding van ruwheid.

Als wij nu zover zijn dat we weten hoe glad een onderdeel moet zijn, dan komt de vraag: kun je dat zien of kun je dat meten? Welnu, met deze vraag worstelt de hele industriële wereld al jaren.

Behalve het maken van afspraken betreffende het in cijfers vastleggen van de ruwheid, was er ook het probleem van het meten daarvan.

27 DECEMBER

... zullen wij vrij zijn en daarvoor werkdag inhalen. Wij doen dit in de weken 18 t/m 23 en 25 t/m 29 november. Als uw werkdag per week 4 1/2 uur bedraagt, werkt u in deze weken van 8.12 uur tot 17.30 uur; is de werkdag 45 uur per week dan van 7.30 uur tot 17.30 uur. **Denkt u erom: wij starten dus a.s. maandag.** Bovenstaande regeling geldt voor de bedrijven in Den Haag en Utrecht; de regeling voor Sneek wordt ter plaatse gepubliceerd.

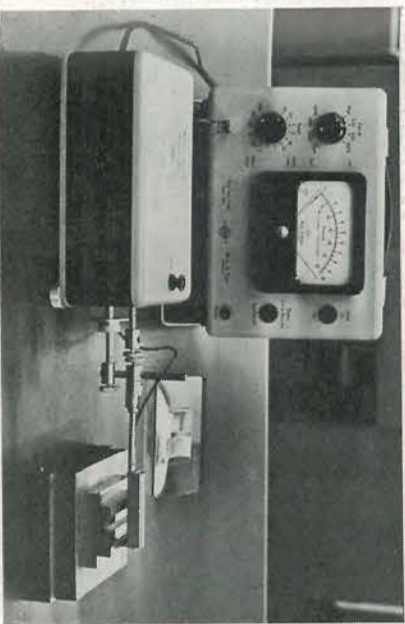
Als wij een bewerkt vlak zouden doorsnijden en onder de microscoop sterk zouden vergroten, dan zou het ruwheidsprofiel er uitzien als een alpenlandschap. Er zijn bergen en dalen en deze verlopen heel grillig zoals wij in de getekende voorstelling zien.

Als wij nu — zoals in de figuur — een denkbeeldige rechte lijn ongeveer in het midden door deze bergen en dalen trekken, dan is het mogelijk op verschillende manieren de ruwheidswaarde in microns delen wij door 0,025.

$$Ra = \frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots}{\text{aantal metingen}}$$

Dat delen door 0,025 is nodig omdat het uitdrukken van de ruwheid in microns veel te grof is. Men heeft daarom naar een andere eenheid van aanduiding gezocht en deze eenheid internationaal Ru genoemd. De ruwheid (of gladheid) van een onderdeel bedraagt 1 Ru wanneer de gemiddelde afstand van het ruwheidsprofiel tot de middellijn (zoals in de figuur) gelijk is aan 0,00025 mm of 25 miljoenste millimeter. Door het vaststellen van deze Ru-waarde hebben we een mogelijk-

De ruwheidsmeter, ook genoemd tastertapparaat.

Veel inzendingen voor IDEEËNBUS

Al heeft u een poosje niets van ons gehoord, dat betekent niet dat onze ideeëninzenders hebben stilgezeten. Integendeel, de Ideeëncommissies hebben niet alleen veel ideeën binnengekregen, maar een belangrijk aantal daarvan kon ook beloofd worden. Kijkt u maar eens naar onderstaand overzicht.

MAANWEG

D. J. F. Fining, Mechanische Afdeling T.C., f 80,—

Uw voorstel door middel van een speciale hoor bij het bewerken van geleonderdelen de uitval te beperken, bleek een prima voorstel.

A. van der Beek, Gereedschappmakerij, f 75,—

U ontving een flinke beloning voor uw voorstel een aantal stempels voor EZB-onderdelen te combineren tot een kleiner aantal stempels, waardoor uiteraard een belangrijke besparing ontstond.

J. J. Levert, Gereedschappmakerij, f 40,—

Bewerken van de matris van het Solex-vliegwielt leverde door de nauwe slouwen van de koetschoepen veel moeilijkheden op. U stelde voor speciale frezen te laten aanmaken. Een goed voorstel!

H. D. van Dijk, Mechanische Afdeling T.C., f 25,—

Alhoewel het gehele onderzoek nog niet is afgelopen, is toch uw voorstel: de controle van draadgaan in bepaalde onderdelen mechanisch in plaats van met de hand te doen, van grote waarde gebleken.

W. Clarissa, Gereedschappmakerij, f 12,50,—

W. Punt, Mechanische Afdeling T.C.; J. M. Wolff, Radiomontage en D. G. Wolters, TV-Montage, ieder f 10,—

C. J. de Ritter, Radiomontage, f 7,50,—

L. J. Berkhout, Transformatorfabriek; W. J. Kinkel, Gereedschappmakerij en G. Verhoog, Mechanische Afdeling T.C., ieder f 5,—

UITRECHT

W. A. Keijser, Montage K.K., f 40,—

Wijziging samenstelling stofzuiger slang leverde deze mooie beloning op.

A. Langendoen, Gebouwendienst, f 40,—

Th. J. Hendriks, Magazijn K.K., f 35,—

Het betreft hier een 7-tal aanmoedigingspremie's.

A. E. Koskam, Montage Abstederdijk, f 30,—

Voorstel betreffende ankerverpakking.

P. H. van Rossum, Stempelmakerij, f 30,—

W. Appeldoorn, Draaierij, f 25,—

Uw voorstel spaarde een brooissbewerking uit.

V. Gorgosz, Stempelmakerij, f 25,—

G. N. v. d. Wal, Boekhouding en A. Langendoen, Gebouwendienst, ieder f 25,—

U stelde voor dekteilen te kopen in plaats van te huren. Dit gaf een belangrijke besparing.

J. van Zwieten, Stempelmakerij, f 20,—

Uw voorstel betrof het aanbrengen van universele afvoergoten op de persen.

F. van Rump, Montage K.K., f 15,—

A. v. d. Tol, Stempelmakerij; A. Lamers, Stempelmakerij; W. A. Keijser, Montage K.K.; Th. J. Slikvoort, Montage Abstederdijk; A. W. de Vos, Stempelmakerij; H. v. d. Dungen, Stempelmakerij; A. v. d. Tol, Stempelmakerij en A. C. M. Karis, Technisch Bureau, ieder f 10,—

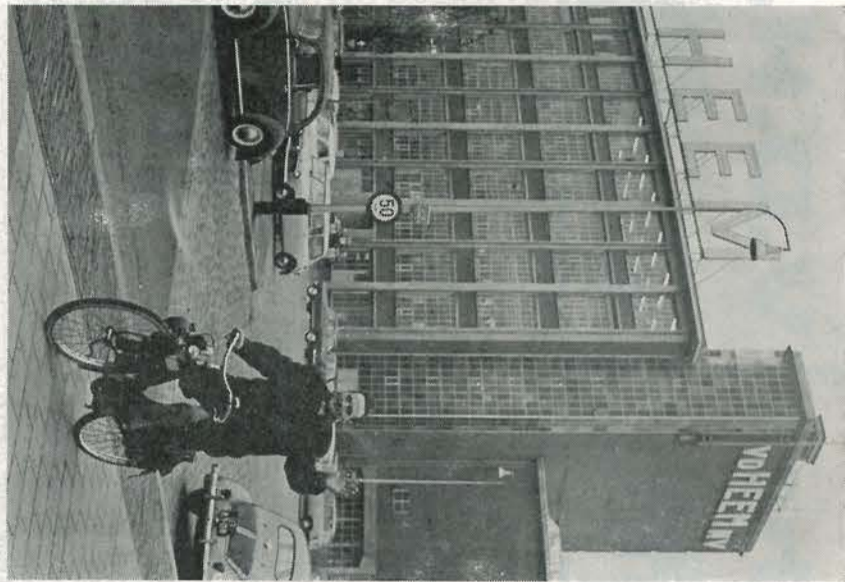
A. C. Slieten, Bewakingsdienst; A. v. d. Tol, Stempelmakerij; J. Vos, Lakspuiterij;

AL 14 JAAR OUD II

Het leven gaat almaar door. Maar soms totaal onverwacht wordt je dan geconfronteerd met iets, waardoor het lijkt of de tijd heeft stilgestaan. Als u nevenstaande foto van onze medewerker Hotsma (Constructiebuureau E.H.T.) goed bekijkt zoudt u kunnen denken dat deze foto in 1949 werd genomen. De Solex die de heer Hotsma berijdt zag in dat jaar namelijk het levenslicht. Niets is echter minder waar. De foto werd genomen op een koude oktobermorgen enkele weken geleden.

Nu na bijna 15 jaar, na bijna 110.000 km te hebben verstonnen, rijdt de Solex nog zo lustig alsof hij net van de band kwam! De kundige en nauwgezette zorg die de berijder aan zijn Solex heeft besteed wordt nog steeds beloond door een niet aflatende plichtsbetrachting.

Zo'n 15 jaar oud exemplaar brengt natuurlijk wel bepaalde moeilijkheden met zich mee. Een van de problemen die de heer Hotsma nog wel eens hoofdtekens kost is: Waar haal ik nieuwe onderdelen vandaan? Gelukkig heeft hij ze met medewerking van anderen nog steeds kunnen achterhalen. Heer Hotsma: nog vele jaren!

H. van der Dungen, Stempelmakerij; A. Karis, Technisch Bureau; A. v. d. Tol, Stempelmakerij; A. Delfgou, Stempelmakerij en W. C. Zaaijer, Gereedschappmakerij, ieder f 5,—.

SNEEK

T. J. Nongert, f 95,—

U kreeg deze beloning voor 5 ideeën, waarvan het idee over de sluiting van het deksel van printmallen niet minder dan f 70,— opleverde.

P. van Lievevoegen, f 70,—

U kreeg een zevental ideeën beloonde, waarvan besparing steeds het uitgangspunt vormde.

E. v. d. Hoek, f 40,—

De goedkeuring van uw idee omtrent het lijmen van fronten had een beloning van f 40,— tot resultaat.

O komerres kijken: er zit deze week een adresbandje met naam en adres in rood om het VDH-tje! Die kreet kan mogelijk over 14 dagen door uw huis schallen als het VDH-tje uit de bus wordt gehaald. Dat zal maar een keer gebeuren en vanzelfsprekend hebben wij daar een bepaalde bedoeling mee. Zoals u, als u tennistie langer dan 1 jaar in dienst bent, ongetwijfeld zult weten, ontving u de afgelopen jaren op 5 december van uw chef of baas een bonnetje. Dat bonnetje voorzien van naam en afdeling gaf dan aan het einde van de werkdag recht op de alom bekende boterletter. Voor u was het een simpel pechar en een simpel bonnetje. Maar hebt u er wel eens aan gedacht wat het betekent als je niet 1 maar 2500 van die bonnetjes moet uitrekenen? U begrijpt wel, dat is geen kwestie van: dat doen we effe! Om al die werkzaamheden te voorkomen willen we dus dit jaar gebruik maken van de adresbandjes van het VDH-tje. Dit jaar geldt dus als boterletterhoon het adresbandje en adres in rood afgedrukt.

Kijken!

Het is dus zaak dit adresbandje zuinig te bewaren. Maak er uw huisgenoten nu reeds op attent dat, als zij tijdens uw afwezigheid het VDH-tje uit de bus halen en gaan lezen, het adresbandje in ieder geval moet worden bewaard. Onze oud-gedenden, militairen en het personeel van de Technische Diensten buiten Den Haag krijgen zoals gebruikelijk hun boterletter thuisgestuurd. Het is dus niet nodig dat deze adresbandjes aan ons worden opgestuurd.

Gevolgen

In het Parool van 31 oktober '11 heeft ons aller Kronkel gereageerd op onze vraag: „Een Kronkel?" in het VDH-tje van 25 oktober. Wij willen u zijn reactie niet onthouden. Wij doen dit zonder commentaar onzerzijds. Niet zozeer omdat wij het met hem eens zijn. Wij willen alleen niet aan de gang blijven.

Na eerst een reactie op een ander onderdeel onder de loep te hebben genomen, vervolgt Simon Carmiggelt met:

Voorts kreeg ik het huisorgaan toegesonden van de firma Van der Heem, waarin de redacteur zich, onder het opschrift „Een Kronkel?" bezighoudt met een stukje dat ik in september schreef over de Fritao in de R.A.I.

Ik merkte daarin op dat de enorme herte van de duizenden radio- en TV-toestellen op de tentoonstelling ons leert hoe de hel later zal zijn en ik betoogde in dit verband dat een ondernemende geest die hier een koude bunker met zware stille zou hebben neergezet, rustig een knaak entree had kunnen wagen.

Maar het huisorgaan heeft het voorwoord strepen op een andere passage: Deze:

„Ik zou alle TV-regisseurs, die het ernstig nemen met hun métier, willen aanmoedigen in grote getale op te marcheren naar de R.A.I., om één stand met de grond gelijk te maken, bij wijze van artistiek protest. Een grote firma, die oerigens puke kijklenzen produceert, staat er namelijk met een leuensgetuigd snijfje, de zogenaamde beeldvergroter. Wat houdt deze vinding in? Het is een aan een draad bevestigde knop, waarop de kijker slechts hoeft te drukken om het hart van het beeld zo te vergroten dat het '1 hele scherm vult. Erg handig, bij beeldvergroter. Maar de arme regisseurs van programma's, die qua beeld nauw luisteren en die hun cameramensen gestelsteel uimergelen, omdat ze wel een clausie up van Piet willen hebben, maar dan zo, dat de binnere glimlach van Marie, die achter hem staat, nog net in de linker bovenhoek zichtbaar blijft, kunnen wel naar huis dus deze vinding gemeengoed wordt. Want één druk op de knop in de huiskamer is voldoende om Marie weg te vagen."

De firma Van der Heem brengt de beeldvergroter op de markt en het huisorgaan is het met mijn bezwaren niet eens. De redacteur schrijft dat hij met spanning wacht op het moment, waarop ik, „alle geleerde regisseurs oproep om van alle radio's en TV-toestellen de volumeregeltoers te gaan slopen, alle tinnarchitecten verzamelen om met hen alle lusstouwen waarin nu de aangel ook maar iets is veranderd, in een woestentje te herschrijven en alle schilders aanspoor uit te gaan en brandhout te maken van de lijsten, waaraan zij vinden dat ze niet bij hun werk passen."

Deze met (gemasseerde) belangstelling gelezen reactie, verschaft mij de indruk dat ze bij Van der Heem toch niet helemaal uit kunnen onder mijn artistieke bezwaren tegen de beeldvergroter waarmee — zo staat er — „wij de kijkers ook een beetje zelf laten regisseren."

Dat is nu juist de ramp, blijf ik vinden. Kijfers zijn er om te kijken. En regisseurs om te regisseren. Neen, de meest snedige opmerking in het stukje lijkt mij deze: „Waarom zou je op de Fritao een knaak beelden in een bunker met stille te kruipepen, als je voor niks naar buiten kunt?" Dat is diep waar.

KRONKEL

Door eens langs te rijden bij een wat zonniger dag, bleek dat achter de letters V.D.H. nog een en ander genoteerd staat; zoets als de beoemde kleine lettertjes van de verzekeringspolissemi!

Vereniging Duitse Herdershonden

Geen zorgen dus meer over onze vrijwilligers!

v. d. M.

Who am I?

Laten we dat maar gewoon in het midden laten. Het moge voor u genoeg zijn te weten dat ik bij een van de Engelse lessen volgense het Auditivie systeem als een naamloos toeschouwer aanwezig ben geweest. De laatste jaren is de uitdrukking: de mensen hebben nergens meer interesse voor, een zeer gewilde. Te pas en te onpas duikt hij op. Ik geloof er niks van. En als u met mij die avond na werktijd in onze Haagse filmzaal was geweest zou ongetwijfeld uw overtuiging aan het wankelen zijn gebracht. Vooropgesteld natuurlijk dat bovengenoemde uitspraak de uwe zou kunnen zijn.

Het was hartverwarmend te zien en te horen hoe een 70-tal Van der Heemers zich door de les heen worstelde. Natuurlijk is het voor iemand die het Engels een klein beetje beheerst moeilijk te beoordelen hoeveel er van een les, volgens het Auditivie systeem gegeven, bij de cursisten blijft hangen. Ik zal me dus niet wagen aan een kritische beoordeling van het gevolgde systeem. Maar het initiatief van afdeling Opleiding en Vorming, het enthousiasme van de cursisten en de financiële hulp die het Studiefonds zondig biedt zijn onze aandacht en belangstelling zeker waard.

Op 7 november voor de Nederlandse Vereniging voor Ergonomie (arbeidsleer) te Wageningen — heer G. E. Budavári over: Praktijkoplossing op elektrisch montagegebied.

Ir. C. J. Pesman over: Enige verbeteringen van productiemiddelen en werkmethoden.

Heer C. Fraterman over: Praktijkoplossing op het gebied van houtbewerking.

Heer B. Bloemsmma over: De factor kleur in de elektrotechnische industrie.

Op 14 november in het Kurhaus te Scheveningen tijdens een avondbijeenkomst van de Vereniging Ontwikkeling Arbeidstechniek van het NIVE — Ir. W. J. Boot over: Arbeidskunde als hulpmiddel bij de bedrijfsvoering.

Kaarten Personelsavond INTER AMICOS brengt „ADELE"

Voor de opvoering van het toneelstuk Adele door Inter Amicos op vrijdag 22 november a.s. in het Ontspanningsgebouw te Den Haag zullen dinsdag 19 november gedurende de pauzes kaarten verkrijgbaar zijn en wel in de beide kantines.

Oefenterrein V.D.H.

De vraag rijst onmiddellijk, wie hier nu zoal oefenen. Zijn het onze actieve BB-mensen, onze hulpverlenende EHBO-ers of de watervluge brandweerlieden?

Worden hier misschien geteïne sportwedstrijden georganiseerd of wordt in het verborgene de welsprekendheid opgevoerd. Vele vragen dus.

OEFENTERREIN

ONZE DAMMERS BOVENAANI

De derde ronde van de bij het Ministerie van Sociale Zaken te Den Haag georganiseerde vierdeloennoot voor bedrijfsdammers heeft wederom een grote zege opgeleverd voor het „eerste" van Van der Heem.

Sociale Zaken bleef zelf ook aan de winnende hand en gaat nu samen met Van der Heem I aan de leiding. Beide noteren nu 6 (3), maar Van der Heem heeft een voorsprong van 5 bordpunten.

Nadat de helft van het toernooi verspeeld is, is de stand op 30 oktober 1963:

1. Van der Heem I 6 uit 3 (21 bordpunten)
2. Sociale Zaken 6 uit 3 (16 bordpunten)
3. Amsterdamsche Bank 2 uit 2 (8 bordpunten)
4. Van der Heem II 0 uit 1 (2 bordpunten)
5. Gazan 0 uit 2 (3 bordpunten)
6. Zeven Provinciën 0 uit 3 (6 bordpunten)

Wij wensen onze beide teams van harte succes met de nog te spelen partijen en wij zijn terecht trots op de reeds behaalde spectaculaire prestaties.

VAN T. OEVER, Interneem.

W A A R O V E R

S P R A K E N

Z I J

heid om één taal te spreken. Er zit aan deze materie nog veel meer vast, maar daar gaan wij in het VDH-tje verder niet op in.

Het meten van de ruwheid.

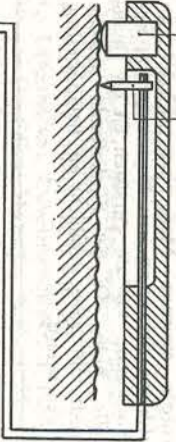
Het eenvoudigste meetgereedschap voor het meten van oppervlakteruwheid is de nagel van vinger of duim. Deze warmemeting berust op de herinnering die door ervaring is verkregen, maar zij is een slechte basis voor een verschil van mening en past niet in de bovenvermelde regeling van de Ru-waarde.

In de loop van de jaren zijn diverse instrumenten in de handel gebracht die op eenvoudige en minder eenvoudige wijze de ruwheid kunnen vaststellen. Er zijn optische, elektro-optische of tasterapparaten. In onze meerkamer is een interferentie-microscop aanwezig voor het meten van zeer fijne ruwheidswaarden, maar voor werkplaatsebruik is dit apparaat totaal ongeschikt.

Het tasterapparaat.

Bij het tasterapparaat dat wij gaan beschrijven is het menselijk gevoel uitgeschaald. Bij deze apparatuur wordt de gemiddelde ruwheidshoogte Ra gemeten door een fijne tastnaald, die over het te meten vlak wordt bewogen.

U kunt zich voorstellen dat die verticale bewegingen van de taster — het „nemen” van de bergen en dalen — uiterst klein zijn. Geen nood: de elektronica helpt ons deze uiterst minime bewegingen sterk te vergroten en leesbaar geregistreerd met een wijzer langs een schaalverdeling over te brengen. U zult zich afvragen: hoe is het mogelijk de bovengenoemde uiterst kleine bergen en dalen te volgen. Daar zorgt de tasternaald (b) met glij-schoen (a) voor, zoals op de figuur is te zien.

Tasternaald, glij-schoen en principe van meten.

Het glij-schoentje a wordt onder lichte druk op het oppervlak gedrukt en de taster b, die verend is bevestigd, volgt het oppervlak. Zo'n tasternaald is een wonder van precisie. De diamantpunt heeft een radius van 12,5 micron, maar kan ook geleverd worden met een radius van 2,5 micron. Want als wij even naar de volgende figuur kijken, dan zien wij dat de tasternaaldpunt zo klein moet zijn dat ze in de diepste dalen kan komen en niet zoals de figuur aangeteft: hier is de tasterpunt te stomp.

De ruwheidsmeter van Briel en Kjaer.

Deze ruwheidsmeter van Deens fabriekaat die voor de Draaiertij Den Haag is aangeschaft, stelt ons in staat de meest

De heer Van Peursen werd gehuldigd

In een kring van collega's en andere bekenden uit het bedrijf Maanweg nam vrijdag 8 november j.l. de heer D. v. Peursen plaats om zich de huldiging in verband met zijn 25-jarig dienstverband te laten meegewallen. Zijn vrouw en 3 kinderen waren ook meegetrokken.

De heer A. Verhulst van de afdeling Draaiertij, de afdeling waar de heer Van Peursen werkzaam is, had de leiding van de feestelijke bijeenkomst, waarin verschillende sprekers het woord tot de jubilaris richtten.

Bedrijfsleider H. Borlefs bracht naar voren hoe de heer Van Peursen van een jongeman van 20 jaren met eigen ideeën en impulsieve reacties uitgegroeid was tot een geaccpteerde en gewaardeerde medewerker.

Hij noemde de heer Van Peursen een gelukkig mens, omdat hij van hem wist dat hij het zo op prijs stelde dat zijn echtgenote hem zo goed heeft begeleid in al die jaren.

Op de van hem bekende goedmoedige wijze haalde de heer F. C. de Gruijter, chef van de jubilaris, wat herinneringen op uit zijn loopbaan en vrijheidsbesteding. De heer C. Schrevel, sprekend namens Personeelszaken, constateerde dat de jubilaris altijd zelf gebleven was en adviseerde hem hiernaan niets te veranderen. Ook waren er felicitaties van de Onder-

nemingsraad, uitgesproken door de heer J. Haastdijk.

De voorzitter van de Gesp Draaiertij (GESp = Gelegenheidsparool), de heer H. W. Claassens, sprak op geestige wijze de „minister van financiën” van de Gesp, ofwel David, toe, waarna de heer Verhulst de cadeaus aanbod: het licht van een wandlamp straalde op een kampveel, waarop men het troelkind van Van der Heem had neergeveld, de oefenpop van de Medische Dienst.

De heer Van Peursen nam toen achter het spreekgestoelte plaats en dankte voor de belangstelling, de waarderende woorden en voor ieders medewerking aan deze huldiging.

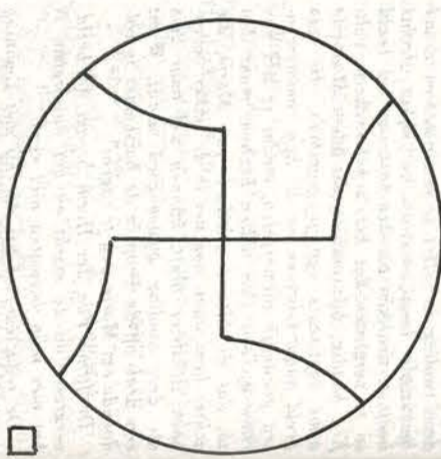
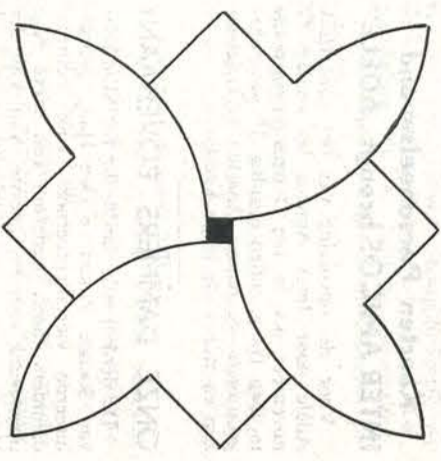
Velen drukten vervolgens de jubilaris de hand.

Oplossing puzzel 111

Was er een oplossing, die voldeed aan de opgave? Neen, zeggen vele puzzelaars. Toch stunden velen de oplossing in gelijk aan die welke dr Lastpost gaf. En nog een andere, die wij ook goedkeurden. Wij volstaan echter met één afbeelding.

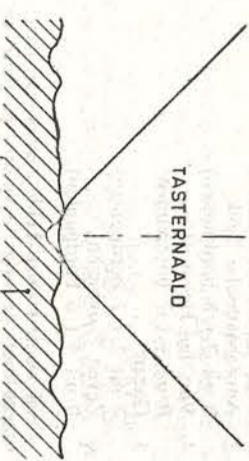
Prijswinnaars

1. (f 15,—) A. van Loevezijn, U3220.
2. (f 10,—) J. v. t. Walderveen, 3360.
3. (f 7,50) M. Baak, 3370.
4. (f 5,—) M. J. A. Vink, 1700.
5. (f 5,—) L. van Loevezijn, U3220.
6. (f 5,—) Th. A. Oosterlaken, 2330.

voorkomende ruwheden van vlakken en gaten te meten en de Ru-waarde op een schaal af te lezen. De beweging van tasternaald en schoentje wordt mechanisch uitgevoerd.

Er is ook een mogelijkheid om met behulp van een extra toebehoren een oscillo-

De tasterpunt is te stomp.

gram (fotografisch beeld van de ruwheid) op een scherm te projecteren, of een dergelijk beeld met een schrijfstift op te tekenen.

Het apparaat is geschikt voor de werkplaats, is sober van uitvoering en betrekkelijk laag in prijs.

Het stelt ons in staat vrij nauwkeurig bepaalde oppervlakteruwheden te meten en vormt hiermee een bijdrage tot kostprijsverlaging wanneer onnodig glad wordt bewerkt en voorkomt tijdovende meningsverschillen.

F. C. de Gruijter.

Mede namens mijn vrouw bedank ik drie-ehf, chief, bazen, collega's en leden van de voetbalclub voor de mooie cadeaus en bloemen bij mijn 12½-jarig jubileum.

A. W. de Vos.

Stempelmakerij.

Hiermede betuig ik mijn oprechte dank aan de afdelingen Personeelszaken, Ondernemingsraad en in het bijzonder mej. Reinink voor de hulp, die zij mij geboden hebben bij het oplossen van mijn huwingsmeningsverschillen.

F. H. Nieuwand, echtgenote en kinderen.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 816
22 november 1963

VAN DER HEEM

Assortiment ERRES verwarmingsdekens uitgebreid

Reeds meer dan 10 jaren is de Nederlandse markt door ons voorzien van elektrische verwarmingsdekens. Van der Heem heeft op dit gebied pionierswerk verricht, want — in tegenstelling tot de ons omringende landen — moest het Nederlandse publiek geheel wennen aan deze nieuwe manier van slapen. Hoogstens durfde een man toe te geven dat „zijn vrouw onder zo'n deken sliep”, maar zelf voelde hij er niets voor.

Sinds enkele jaren blijkt deze gedachte te hebben plaatsgemaakt voor het enige juiste standpunt in ons zeer vochtige klimaat: slapen in een door elektrische verwarming „gedroogd” bed is een absolute noodzaak voor een gezonde nachtrust en om ziekten als reuma e.d. te voorkomen. Dit voorverwarmen van het bed — en daarbij moet niet gedacht worden aan „warme” maar aan „de kou eraf” — is slechts één van de redenen waarom het

Bedverwarming in de dertiende eeuw

De verwarmingsdekens is een welhaast onontbeerlijk onderdeel van onze huishouding geworden. De ontdekker, respectievelijk fabrikant van dit zeer praktische attriboot komt dan ook alle lof toe.

Met opzet noem ik de „ontdekker” van deze dekens, want immers het bedverwarmingsapparaat als zodanig dateert reeds uit de middeleeuwen. Wanneer ik goed ben geïnformeerd liet Floris V (welke in 1296 door de Edelen werd vermoord) toen reeds zijn bed met een bedverwarmer of beddepan voorverwarmen, voordat hij, om de juiste term te gebruiken, ter sponde ging. Hoewel freules en baronessen kenden ook toen het aangename van een primitief voorverwarmd bed! Thuisgekomen van zware jachtpartijen en gesterkt door kostelijke maaltijden zochten zij hun legersteden op, door beddenden reeds heerlijk op temperatuur gebracht. Spoedig zonslaap om de volgende dag hun andere zware dagtaak weer aan te kunnen.

Zo'n beddepan was eigenlijk een dubbele pan met scharnieren verbonden aan één kant, terwijl aan de andere zijde twee lange stelen waren gemonteerd. In de geest van een groot wafelbakker. Men deed in de pan gloeiende kolen met wit as en strek dan met deze pan tussen de lakens, waardoor het bed aangenaam warm werd.

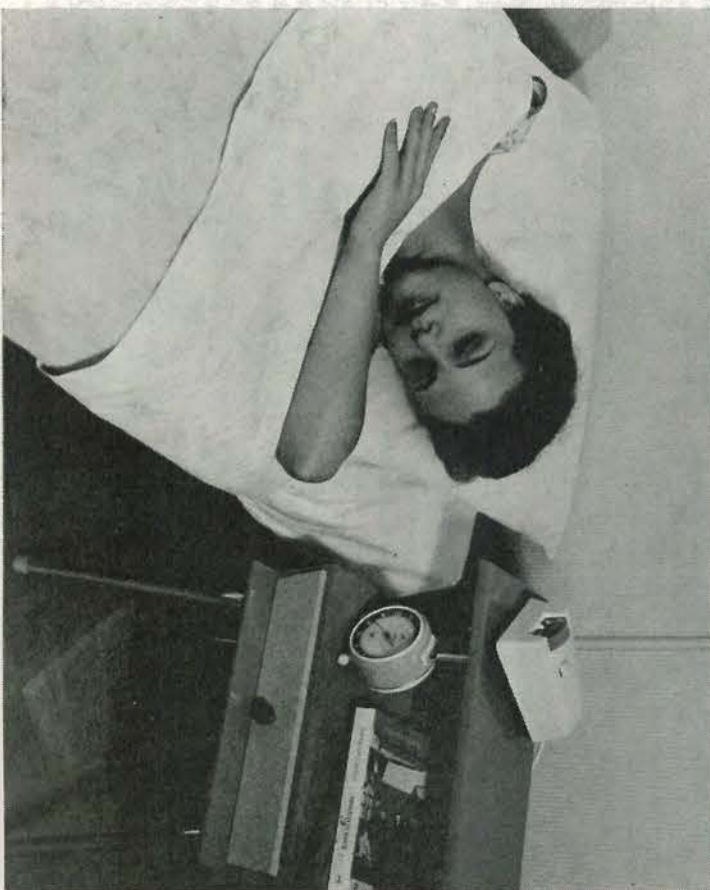
Reeds toen realiseerde men zich wat een mens nodig heeft om spoedig in Morpheus' armen te rusten.

publiek tegenwoordig onze dekens koopt. Een medisch vaststaand feit is namelijk, dat men de gezondste nachtrust heeft in een koud — of zeer matig verwarmd — vertrek met een openstaand raam. Zonder verwarmingsdekens betekent dit dat men de kans loopt 's nachts wakker te worden door koude voeten (die dekelen die het verst van ons hart verwijderd zijn, worden namelijk het eerst koud).

Onze elektrische dekens zijn voorzien van een standen-schakelaar die men op zo'n waarde kan instellen dat men 's nachts geen koude voeten krijgt. Handbediening dus, waarbij het een enkele keer voorkomt dat men, 's nachts wakker geworden door koude of te grote warmte, corrigerend moet optreden. Sinds kort zijn er dekens op de Nederlandse markt te koop die automatisch reageren op de omgevings-temperatuur van de kamer. Doch dit is niet wat het publiek zoekt. Het enige juiste is namelijk — als men van handbediening over wil stappen op automatisch geregelde temperaturen — dat de hoeveelheid warmte die de elektrische dekens ontwikkelt zich precies aanpast aan de lichaamstemperatuur van de onder de dekens slapende persoon. In onze nieuwste dekens — het type BV 6 — is dit verwezenlijkt.

Ook voor u een boterletter

Graag willen wij nog even onze publicatie in het VDH-tje van vorige week in herinnering brengen. Volgende week is het adresboekje van het VDH-tje (met rode opdruk) een boterletter waard! Wilt u dus op 5 december a.s. niet met lege handen thuiskomen dan is het zaak dit strookje als een schat te bewaren en in ieder geval 5 december mee te nemen naar Van der Heem of ENAF.

De nieuwbouw vordert gestaag.

Montreel zijn alle vloervelden gestort en daarop is de staalconstructie opgericht, die het dak zal dragen; het is een vierkant van spanten en gordingen, waarop de platen van de dakbedekking komen te liggen. Van deze vierkant zal u straks niets meer zien, doordat er een plafond van geluid- en warmte-isolerende tegels tegenaan wordt bevestigd, die alleen in de middenhal van de tussenhuis wordt onderbroken door een 50 meter lange en 4 meter brede lichtkap, voorzien van dubbele beglazing, waarvan de buitenste warmtewerend is.

De beide buitenste hallen der tussenhuis hebben zo'n lichtkap niet nodig, omdat er genoeg licht naar binnen zal vallen door de 4 meter hoge ramenrij in

pentheater aan geen twijfel onderhevig.

De hooggespannen verwachtingen werden ook ditmaal niet teleurgesteld. Wij hebben kunnen genieten van het sublieme spel van dit poppentheater, dat met veel vaart de opera Porcy and Bess ten tonele bracht. De even knappe als artistieke wijze waarop het gezelschap zijn poppen tot leven weet te brengen, dwingt steeds weer de diepste bewondering af. Het hartelijke applaus dat aan het einde van de avond de familie Brugmans ten deel viel was volkomen verdiend.

Jammer dat niet meer leden van ons personeel van deze prachtige avond hebben genoten. Wij hopen dat de Ontspanningscommissie in het volgende seizoen nogmaals dit poppentheater kan engageren en dat de zaal dan tot de laatste plaats bezet zal zijn.

W. R.

Jaarvergadering Spaarfonds

Op 5 november j.l. is in de kantine van de kassienfabriek de 24e algemene vergadering van deelnemers in de Stichting Spaarfonds Van der Heem gehouden.

Daar de voorzitter, de heer G. van Vliet, verhinderd was het eerste deel van de vergadering bij te wonen, werd deze

Inrijden op

Claudet en Rozemarie

zamarie waren daar ook deze meisjes zijn, moet u niet vergeten op 22 december 1963 en 24 januari 1964 uw televisietoestel aan te zetten. Voor deze dagen zijn de opnamen gemaakt. Veel jeugdigen Van der Heem persoonlijk was daar getuige van. Het was niet een koorje dat zich rij na rij opstelde en het repertoire atwerkte, maar zingende

meisjes die met mimiek, gehaar en beweging de inhoud van hun liedjes onderstrepen en dat alles tussen lantaarnpalen door, op een muurtje, onder lampions, of bij palmen. De dirigent, Lex Karsenmeyer, zijn vrouw Mies Karsenmeyer, die vaak liedjes bewerkte voor het koor en de dochter Marijane Karsenmeyer, die kort als soliste optrad, volgden op een afstand met zeer veel belangstelling de verrichtingen en prestaties van het koor. Leuk om te zien en leuk om te horen.

de zijwanden (van betonelementen).

Tussen de betonkolommen passen zeer precies de aluminium raamkozijnen. Waar geen ramen zijn en dat is bij voortbeeld bij de kleedkamers, wordt de ruimte tussen de betonkolommen opgevuld met metselwerk. Op het ogenblik wordt er met man en macht gewerkt om de achterbouw voor het invallen van de winterdak- en glaslicht te krijgen. Daarbij is er enige schade ontstaan door het niet tijdig afleveren van metselsteen, tussenvloerelementen en dakplaten.

Gelukkig zijn de centrale verwarmingsketels en olietanks wel op tijd aangekomen. Door de reeds in de bouw geplaatste radiatoren hierop provisioneel aan te sluiten kan het gebouw eind van de maand verwarmd worden, zodat er deze winter binnen doorgewerkt kan worden, al vries het sneeuwt het buiten.

Laten wij hopen op nog een paar weken mooi en rustig herfstweer!

P.

om 17.30 uur geopend door de vice-voorzitter, de heer Rijnholt.

De heer Rijnholt verontschuldigde alvoreerst het feit, dat het jaarverslag over 1962 dit jaar zo laat verschijnt. Door de vele werkzaamheden verbonden aan de reorganisatie van het Pensioenfonds, heeft de Fondsadministratie het jaarverslag niet eerder gereed kunnen krijgen. Volgend jaar zal het belangrijk vroeger verschijnen. Tussen de aanwezige deelnemers en het bestuur ontstond een uitvoerige discussie over de situatie van de deelnemers in het zogenaamde fonds E. Het bestuur belooft de aan de studietoelagen ter herziening van het Spaarfondsreglement te vragen als een van de eerste punten van haar werkprogramma „fonds E“ te behandelen. Nadat jaarverslag en jaartukken waren goedgekeurd sloot de vice-voorzitter om 18.10 uur deze geanimeerde vergadering.

W. R.

1 1/2 jaar geleden trad mevrouw A. M. Ridder bij ons in dienst. Donderdag 28 november zal daarom een dag zijn die anders is dan de andere en de afsluiting waar zij werkt. TV-Montage Den Haag, zal wellicht hier ook haar deel aan geven. Onze gelukwensen.

Ter kennismaking

Na op 1 oktober j.l. officieel in dienst van onze onderneming te zijn getreden heeft Mr. M. Polak dezer dagen zijn functie aanvaard van algemeen directie-secretaris.

Hij zal zich op deze plaats bezighouden met de coördinatie van de diverse werkzaamheden van het secretariaat. Daarnaast zal hij ten behoeve van de directie studie maken en adviezen uitbrengen met betrekking tot vraagstukken op juridisch en financieel gebied.

De heer Polak, geboren in het voormalig Nederlands-Indië, heeft momenteel de Australische nationaliteit. Nadat hij het gymnasium te Haarlem had doorlopen, behaalde hij de titel van meester-in-de-rechten aan de universiteit van Batavia. Gedurende zijn verblijf in Australië studeerde hij als accountant; hij werd lid van het Australische Instituut voor Accountants (Associate of the Australian Society of Accountants).

Onze SOLEX op vliegkampschip

In COCKPIT — het blad voor luchtvaartenthusiasten — lasen wij dat op een groot Amerikaans vliegkampschip (Fortre-stal) een complete stad aanwezig is. U vindt daar winkels, kerken, bioscopen, enz. Dat wist u waarschijnlijk wel. Wat nooit tot u is doorgedrongen, is dat u in een der winkels een Solex kunt kopen voor... 60 dollar.

INHEEMSCHE ZAKEN

In het hart van het hoofdgebouw Maanweg, namelijk de hal op de vierde verdieping, is tijdens de werkzaamheden die daar plaatsvonden een werknemer van het Elektrotechnisch Bureau K. W. van der Staal & Co, de heer B. de Wit, een ongeluk overkomen. De velen die hiervan hoorden kunnen wij mededelen, dat de heer De Wit een zware hersenschudding heeft; hij maakt het redelijk goed.

Door de staking van de chauffeurs van het busstreekvervoer moesten veel werknemers op andere wijze naar hun werk zien te komen. Voor sommigen was dat niet eenvoudig. Velen moesten een stuk tippelen, anderen maakten gebruik van de spontane aanbidding van collega's-autoriders of hun passerende autoblisten om mee te rijden.

De bezitter van Volkswagen HX-59-01 was zo attent geweest op zijn voorruit een stuk papier te bevestigen, waarop met grote letters VOORSCHOTEN stond geschreven. Gekomen zijn zij.

Wellicht ten overvloede maken wij u erop attent dat een adresstrookje van een VDH-tje waardevol kan zijn: als het rood bedrukt is en als het om het VDH-tje van 29 november zit. Zie elders in het VDH-tje meer over deze zaak.

Wij vroegen enkele werknemers, woonende in het Bezuidenhout te Den Haag, of zij waren aangestoten op het centraal antennesysteem van de PTT en zo ja of zij woensdag 13 november j.l. de eerste proef met uitzendingen van Duitsland en België hadden meegemaakt.

De heer W. Bal van de afdeling Montlage Elektronische Apparaten meldde een zeer goede ontvangst van de Duitse T.V., had geen verschil met Lopik bemerkt en vond het stukje reclame TV aardig om te zien en niet zo afschrikwekkend als vaak wordt voorgegeven.

Op woensdag 13 november j.l. heeft onze fabriek een voorlichtingsavond gegeven voor een aantal dames-journalisten van enkele week- en dagbladen. Onze nieuwe elektrische huishoudelijke toestellen stonden in het middelpunt van de belangstelling.

Succes voor ons damteam

Onze Van der Heem-dammers (te team) zijn ongeslagen bovenaan geëindigd.

Zij hebben wel degelijk een foto in ons personeelsorgaan verliend.

Praktisch onbedreigd heeft onze Van der Heem afvaardiging in het jaarlijkse bedrijfsdamtoernooi van het Ministerie van Sociale Zaken de eerste plaats van de aanvang af veroverd en weten te behouden.

Vooraf de bordscores spraken duidelijke taal.

Bijzonder spannend was het derhalve, dat de laatste ronde — de ontmoeting met nummer twee van de ranglijst „Sociale Zaken“ — de definitieve beslissing moest brengen.

De einduitslag van deze vijfde ronde viel overtuigend in het voordeel van Van der Heem I uit, namelijk 7—1.

De prijsuitreiking vindt woensdagavond de 20e november plaats, waarna gelegenheid is om deel te nemen aan een simultaanwedstrijd (Ministerie van Sociale Zaken).

V.l.n.r. zit u (zittend) de heren M. Rog, Draaiertij, P. A. de Bruijne, Interne Controle, (staand) E. L. Simpson, Draaiertij, en C. Rog, Productie Bureau.

Ons Ite VDH-team weerde zich ook dapper. Hun succes was het gelijkspel tegen Sociale Zaken (4—4). Jammer dat een inhaalpartij nog moet worden gespeeld, waardoor hun plaats in de eindklassering nog onbekend moet blijven.

In ieder geval eindigen zij niet onderaan. Van harte gefeliciteerd, namens alle sportminnende VDH-ers.

Van 't Oever, Interhem.

Je geld of je schrijfmachine

Deze bedreiging zou geuit kunnen worden tegenover een typiste. En de, vanzelfsprekend gewapende, bedreiger zou geen gekke keus doen want een schrijfmachine is een kostbaar iets.

Reden te meer voor de typiste of typist uit die kostbare machine te halen wat er uit te halen is. Onze typewedstrijden zijn daarvoor een belangrijk hulpmiddel. Begin december

hopen wij u uit te nodigen voor onze STANDAARDRIEFWEDSTRIJD

die in de tweede helft van december zal worden gehouden. Deelnemers daaraan be-tekent oefenen, dagelijks en intensief. Dan wordt u vaardig op uw machine en ligt voor u de weg open in een sportieve strijd een prachtige prijs te winnen. Wij zouden zeggen: begin u alvast met trainen. Een exemplaar van de standaardbriefform wordt u binnenkort toegestuurd.

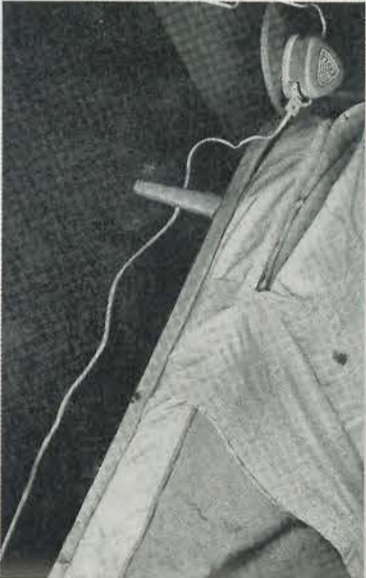
Wat is het beroep van deze lieden, wanneer het gevormd kan worden uit de letters op hun visitekaartjes?

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 4 december a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hartsuiker, redactie VDH-tje Den Haag. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e 5e en 6e prijs f 5,—.

Gebruiksaanwijzing

ERRES Verarmingsdeken BV 45

at is dat nou?

eren el veronderd deze folder te ontvangen. e eten nu dat het maar een proefdruk as!

Hiermede zeg ik Ziekenthoest ENAF hartelijk dank voor de prachtige fruitmand, mij aangeboden tijdens mijn ziekte.

G. T. Abrahams, Geterij ENAF.

Aangezien 1 december de sluitingsdatum is voor het inzenden van ideeën voor de ideeënbuyswedstrijd, volgen hieronder enige resultaten tot en met 11 november. Aantal ingezonden ideeën 62 stuks; aantal beloonde ideeën 30 stuks, waarvan de helft bestaat uit aanmoedigingspremie van f 5,—.

IDEËENBUS SNEEK

De stand in de wedstrijd is:

- Tj. Noppert f 130,—
- R. v. Krimpen 70,—
- P. v. Lievenogen 70,—
- E. v. d. Hoek 50,—
- J. Baistra 25,—
- R. de Vries 20,—
- G. Sijma 15,—
- J. de Vries 15,—
- W. Harder 10,—
- J. Faber 7,50
- A. K. Hiemstra 5,—
- J. B. Voorthuizen 5,—
- M. Tuharea 5,—

Het aantal ingezonden ideeën is goed en de wedstrijd belooft een succes te worden.

Maar.

HET KAN ALTIJD BETER. Ideeëncomm. Sneek.

Hartelijk dank aan directe, chefs, bazen en collega's voor de prachtige cadeaus en blijken van belangstelling, ook uit Utrecht. Sneek en Rotterdam bij mijn 12½-jarig jubileum.

Mevr. M. J. M. Moolenaar-Helders, TV-Monsterg.

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

het V.D.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 817
29 november 1963

Koning Winter in het defensief

Vorige week lieten wij u op deze plaats kennis maken met onze nieuwe verwarmingsdeken. In de kou slapen is iets dat mede dank zij ons produkt niemand zich meer hoeft aan te doen. Dat wij ons al jarenlang met de verdrijving van nachtelijke kou bezighielden is een bekend feit, waarvan de lange reeks verwarmingsdeken die wij op de markt brachten een wel sprekend bewijs vormt.

Anders was het gesteld met de kou die overdag onze boten tracht te verkillen. Koning Winter mocht dan bij zijn pogingen om onze woningen binnen te dringen door talloze warmtebronnen worden bestreden: een ERRES-waapen ontmoette hij nooit bij zijn strijd.

Daar is nu voorgoed een eind aan gekomen. Geruime tijd geleden werden binnen onze muren de koppen bij elkaar gestoken. En reken er op dat er dan wat gaat gebeuren! En zo is in maanden van piekeren en zwoegen langzaam stap voor stap een nieuw wapen gesmeed. Wel geen geheim wapen, want er is een duidelijke gebruiksaanwijzing voorhanden. Maar een gedegen bondgenoot waar u altijd op kunt rekenen.

Wanneer u, zoals ik, de ontwikkeling van de straal- en ventilatorkachels de laatste jaren niet op de voet heeft gevolgd, dan

komt u waarschijnlijk bij het bekijken van ons nieuwe produkt ook tot de conclusie dat de techniek op dit gebied niet heeft stilgestaan. Voor mij was tenminste een straalkachel nog altijd een apparaat dat je inschakelde door een stekker in het stopcontact te steken. En dan maar branden jongens! Dan sta je toch wel even verbaasd te kijken als je een FH 10 of FH 11 voor je neus krijgt getoeverd (FH = Fan heater).

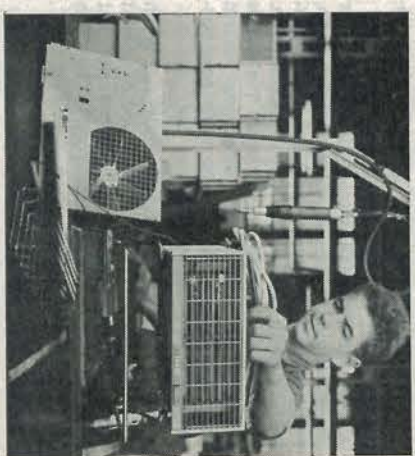
Als bij een cocktail de dranken, kunt u bij deze kachel praktisch elke gewenste warme en lichtsnelheid mixen. Daarvoor hoeft u slechts een schijf aan de rechterkant van de kachel te hanteren. Met duidelijk aansprekende symbolen staat daarop de gewenste hoeveelheid lucht en warmte aangegeven.

De warmte wordt voortgebracht door twee gloeispiralen. De luchtcirculatie wordt veroorzaakt door een nageoeg geruisloze kleine waaler. Behalve dat u de hoeveelheid warmte en lucht in de hand hebt, stellen de ontwerpers u ook nog in de gelegenheid: de kamertemperatuur constant te houden. Aan de linkerzijde van de kachel bevindt zich namelijk de kamertemperatuurregelaar (alleen bij de FH 11). Deze regelaar kunt u instellen op een temperatuur tussen 5 en 35°. Stijgt de tem-

peratuur boven de ingestelde waarde dan schakelt de kachel automatisch terug op 1 gloeispiraal. Daart de temperatuur daardoor beneden de ingestelde waarde dan wordt ook weer automatisch de tweede gloeispiraal ingeschakeld.

Zowel waaler als gloeidraden zijn afdoende door roosters van de soms missen wat nieuwsgierige en speelse buitenwereld afgesloten.

De grijpgrage vingertjes van uw peuters zijn volkomen veilig. Ook gevar voor oververhitting, door welke oorzaak dan ook, is afdoende opgelost. Mocht dit voorkomen, dan schakelt de kachel automatisch uit.

Alweer een kachel klaar, denkt de heer D. Konters, een van de medewerkers van de fabrieksgedijding.

Al deze technische wonderlijks zijn samengebracht in een aantrekkelijk huis van staalplaat waarop kunststof is aangebracht. De FH 10 heeft een winkelprijs van f 69,— en de FH 11 kost f 89,—.

Al met al reden te over om trots te zijn op ons nieuwe produkt.

Een zoen zonder snor...

zou deze beschrijving van een nieuw produkt voor onze technisch geïnteresseerde lezers zijn, wanneer wij de technische gegevens achterwege zouden laten. Daarom:

- Staded-pole motor
- Zelfsmerende, smitrotronen lagere
- Toerentalen nominaal 1000 en 1300 omw. per minuut
- Max. vermogen: 17 watt
- 7 waalerbladen
- Luchttoprenst waaler: 130 m3 per uur
- 2000 watt, verdeeld over 2 gloeidraden
- Verwarmingselementen in houders van aardewerk
- Feilloos werkende thermische beveiliging
- Neon signaallampje
- Huis van Polyvinylchloride op staalbasis
- Afmetingen: Breed: 290 mm, diep: 205 mm, hoog: 210 mm
- Gewicht: 2580 gram.

En eventueel geïmporteerd beveiligingssysteem houdt de deken continu onder controle. Zelfs als de klant de deken mistruikt in gevouwen of geheel opgerolde toestand blijft dit beveiligingssysteem werken, dat de temperatuur niet hoger wordt dan de door de regelknop op het kastje ingestelde waarde.

Eigenlijk onnodig te zeggen, dat deze door transistors „bestuurde“ elektrische deken zeer geruisloos regelt, onafhankelijk van de lichaams temperatuur. De deken dient voor een exacte temperatuuregeling met slechts één gewone deken te worden afgedekt. Dit is ook een voordeel voor bij voorbeeld mensen, die uit de tropen komen en die absoluut niet meer in staat zijn onder het gewicht van enige wollen dekens te slapen.

Het gemiddelde elektriciteitsverbruik is natuurlijk o.a. afhankelijk van de ingestelde temperatuur; ook wanneer men „koudbloedig“ is, is het stroomverbruik verwaarloosbaar (nog geen vijf cent per nacht).

Belangrijke gegevens over ERRES elektrodeken type BV 6:

- 150 x 200 cm
- lengte aansluitleiding aan deken: 2,50 m
- lengte aansluitleiding aan regelkastje: 2,00 m
- leverbaar voor 220 V wisselstroom
- opgenomen vermogen: 130 watt
- deken kan normaal gewassen worden; deken is moltrij

Prijs f 125,—.

N. W. Lagendijk.

Op donderdag 28 november a.s. is metroun G. M. Barkmeijer-Bier 12½ jaar in onze Voorziculate Den Haag. Wij wensen haar een prettige viering toe.

DE MARTELGANG VAN EEN VENTILATORKACHEL

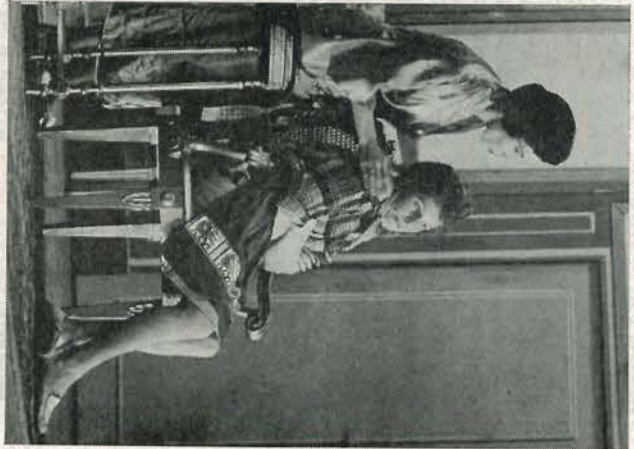
De Haagse Gevangenschap wordt een ingelogen meisterschool als we de martelingen van toen vergelijken met de vrtijnde kwellingen die de afdeling Vrijgave en Kwaliteitscontrole van tijd tot tijd weeten bedenken. Onze nieuwe ventilatorkachelen weet er van mee te spreken. Mag ik u een kleine bloemlezing geven uit het folterprogramma?

15 maal wordt de kachel 1 uur in- en 1 uur uitgeschakeld. Omdat 220 volt zo kinderachtig is, wordt de spanning tijdens dit experiment opgevoerd tot 250 volt. Hij mag het er warm van krijgen, maar niet warmer dan 120°. Dit hele spel wordt nog eens herhaald maar dan met vastgezette motor. In tegenstelling tot de eerste proef waarbij dit beslist niet mag, moet nu de bewijling in werking treden.

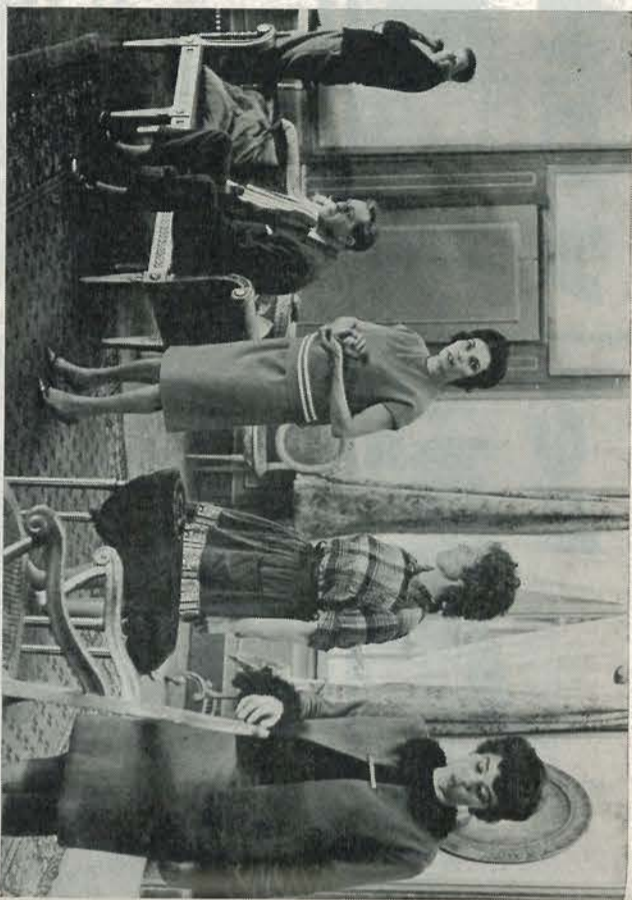
Na 3 uur normaal branden mag de grond onder zijn voeten warm worden, maar beslist niet te heet. Boven 60° C klinkt er een verstoord gemompel door de geweven. Datzelfde gebeurt als de muur waar de kachel op een afstand van 50 cm op gericht staat na 3 uur warmer is dan 60° C. Hij moet sterk in zijn schoenen staan, want onder een hoek van 15° mag er van omvallen geen sprake zijn. Wordt er echter een deken of gordijn voor zijn stralingsscherm gehouden dan moet hij het opgeven.

Gedurende 10.000 uur afwisselend 3 uur ingeschakeld en 1 uur uitgeschakeld staan, noch 48 uur doorgebracht in de tropen-kooi mogen hem van zijn stuk brengen. De proef in de tropenkooi vindt plaats als imitatie van de vochtige omgeving waarin een kachel's zomers kan worden opgebor-gen.

En als dat alles dan achter de rug is en onze kachel heeft niet het loodje geleegd dan kunnen we er van verzekerd zijn dat we met elkaar weer een volwaardig Van der Heem produkt hebben afgeleverd.

Mevrouw Veyron (staande) bezeeft Adèle te zeggen wat zij „siet“.

Adèle doet haar onthullingen, waarbij geen van de familieleden gespaard blijft. V.l.n.r. Antoine (J. Ribbens), Gaston Veyron-Lafitte (M. Riens), Edmée Veyron-Lafitte (Alice Riens-Boot), Adèle (Jenny Cool-van Stek) en Solange (Bea Leonard).

INTER AMICOS BRENGT „ADÈLE“

Vrijdag 22 november j.l. voerde de voorvelen van ons bekende Koninklijke Rederijkerskamer INTER AMICOS in het Ontspanningsgebouw het blijspel Adèle op, geschreven voor Pierre Barillet en Jean Pierre Gredy.

Adèle is een stuk waarom je hartelijk kunt lachen als je tenminste die dingen die aanleiding geven tot lachen niet te afgezaagd en te gewoon vindt. De naam van het stuk is ontleend aan de dienstbode Adèle, die bij familie Veyron-Lafitte als het ware uit de lucht komt vallen juist op het moment dat mevrouw Veyron haar vorige dienstbode is kwijgerakt; en dat nog wel terwijl ze gasten verwacht voor de lunch.

Adèle, die er afgruiselijk gekleed uitziet en bovendien een zeer platte uitspraak heeft — waar overigens ook haar hele houding bij past — komt terecht in een gezin, waarvan mevrouw zich — met behulp van allerlei schoonheidsmiddelen — ruim 10 jaar jonger tracht voor te doen dan ze is en men er zich vrij rustig, wat men noemt op de vlakte houdt, omdat hij als jongere man met het trouwen van deze vrouw niet alleen haar geld heeft, maar ook de twee kinderen uit mevrouw's eerste huwelijk, Antoine en Solange, die beiden nu ook niet bepaald een voorbeeld zijn van principiële levenswandel.

De vijf figuren hebben dus allemaal iets anders dan het normale en Adèle voert hierin nog de boventoon. Adèle blijft namelijk helderzinnig te zijn en is daardoor, gekoppeld aan de verhalen die zij erover vertelt, een daadwerkelijk gevaar voor de loch al weinige rust die er in het gezin heerst. Zij ziet men er een vrouw omhelzen in neigige, de uitspattingen van zoon Antoine kan ze precies met tijd en plaats aan duiden en de geheime bezoeken die mevrouw tweemaal per week aan een schoonheidsinstituut brengt zijn iedereen onbekend, behalve aan Adèle. De clou van het stuk draait om een uife, dat een bevriende familie van mevrouw op zekere avond aan-

biedt.

Adèle gaat ook mee, om door middel van haar helderzinnigheid na te gaan of de zaken die mevrouw denkt te doen met het echtpaar goed zijn of niet; uiteraard zodanig vermomd, dat het naar men hoopt niet te erg opvalt wie zij in werkelijkheid is.

Antoine is inlusen een zekere genegenheid gaan opvatten voor Adèle, waarschijnlijk omdat ze teveel van zijn uitspattingen weet. Door een trucje van Adèle, waarbij zij meneer Veyron verbergt, en er daarmee voor zorgt, dank zij haar helderzinnigheid, dat ook hij niet in handen van de politie valt, evenals de zakenrelatie van mevrouw, brengt tenslotte het gelukkige einde.

Er is om dit stuk veel en hartelijk gelachen, omdat de spelers goede typeringen gaven van de naar onze maatstaven nogal afwijkende persoonlijkheden. Het spreekt bijna vanzelf dat de hoofdperson Adèle niet de eenvoudige rol had en wij willen dan ook graag mevrouw Jenny Cool-van Stek een compliment maken voor haar vertolking. Wij hebben ook genoten van het spel van mevrouw Veyron. Een goede verperring van een rijke vrouw, niet zo intelligent, wel reuze handig, die het belangrijkste in haar leven haar eigen persoon vindt.

We hadden even moeite te geloven dat Antoine pas 20 jaar was, niet door zijn spel, maar vanwege zijn lichaamsbouw. Inter Amicos heeft ons weer eens laten genieten van goed toneelspel, waarvoor de verantwoordelijkheid gedeeltematig lag bij onze president-commissaris, de heer J. van Randwijk, die met Froukje de Waard de regie voerde van dit stuk.

De heer L. C. Gussenhoven dankte Inter Amicos voor het gebodene, mede namens zijn collega's-directuren en alle aanwezigen in de zaal, welke dank hij met bloemen voor de dames en een presentie voor de heren onderstreepte. De heer Van Randwijk merkte tot slot op, dat het voor Inter Amicos een feestelijk uife is, als zij bij Van der Heem kan optreden.

Afdelingskas Utrecht wordt opgeheven

Donderdag 21 november j.l. werd in Utrecht onder voorzitterschap van ir. P. G. Zaaijer een ondernemingsraadvergadering gehouden, waar twee belangrijke punten uitvoering werden besproken, namelijk de afdelingskas en het personeelsverloop.

Afdelingskas.

Het uitbetalen van ziekengeld aan zieken en het innen van premie hiervoor heeft het bedrijf in eigen beheer, onder toezicht van de bedrijfsvereniging. Al enkele jaren moet de premie steeds verhoogd worden, omdat anders de kosten er niet uitkomen. De Ondernemingsraad nu, zien- de dat per 1 januari 1964 de premie weer moet worden verhoogd, heeft gevraagd of samsensmelting van de afdelingskassen Den Haag en Utrecht mogelijk is.

Na een uitgebreid onderzoek is komen vast te staan dat dit niet mogelijk is. Het personeel in Den Haag zou per week ongeveer f 0.50 meer premie moeten betalen, omdat het ziekcijfer in Utrecht aanmerkelijk hoger is dan in Den Haag. De ziekte-frequentie ligt hoger en gemiddeld genomen is men ook langer ziek dan in Den Haag. Bieenvoeging van de twee afdelingskassen was dus niet mogelijk; evenzeer moeilijk te verwezenlijken is: weer een belangrijke premieverhoging en de afdelingskas Utrecht zelfstandig laten bestaan. Uitvoering werd overwogen welke maatregelen genomen zouden kunnen worden om op korte termijn in belangrijke mate het ziekcijfer te laten dalen. De raad achtte enkele mogelijkheden aanwezig, maar verwachtte niet dat realisering hiervan op korte termijn belangrijke resultaten opleveren.

Concluderend was de raad van mening dat om allerlei redenen, mogelijk ook de grootte van het bedrijf, het zelfstandig hebben van een afdelingskas in Utrecht moet worden afgeraden. Besloten werd

dan ook per 1 januari het bedrijf Utrecht weer rechtstreeks wat de ziektegevallen en de verzekering daarvan betreft aan te sluiten bij het Gemeenschappelijk Administratiekantoor. De premie en de rechten van de zieken blijven dan voor 1964 onveranderd ten opzichte van 1963.

Personeelsverloop.

De afdeling Personeelszaken in Utrecht heeft een onderzoek ingesteld naar de redenen van vertrek van personeelsleden gedurende de afgelopen 9 maanden. Daartoe is een kleine schriftelijk enquête ingesteld, die in ieder geval in het aantal antwoorden

SOLEXARIA

„Ha, ha, wat kun jij fantaseren“, „goeie mop“ en meer dergelijke geluiden vanuit de solexstalling wekten mijn nieuwsgierigheid.

„Eerlijk jongens, mijn baas zegt altijd, wil je een vrouw gemakkelijk hebben, maak ze dik, laat ze veel chocolaatjes eten, e.d., door hun grotere omvang maken ze minder beweging en vinden ze zich niet zo gauw op als haar zusters.“

„Jij kunt me nog veel meer vertellen, maar het was geen gezicht“, repliceerde de ander.

„We beluisteren onze verontuurde vriend. „Jongens, zij reed weg, maar hoe! Na dat ze haar meer dan normale hoeveelheid zitveels op het zadel had gedeponeerd, werd er getrapt, daarna werd de motor met een ruk op het voorwiel geplaat. Waarom niet eerst de motor op de band, gashandle naar rechts, om vervolgens terug de gashandle te laten terugveren? De klep was goed gesteld, de ontsteking stond op tijd, waarom dan deze aanval op de levensduur van voorband en motor? Toch was dit nog niet het eerste vordeden. Behalve de meer dan normale belasting kreeg onze arme collega nog meer te torsen. Met een aanloopje liet een tweede, weliswaar ietwat scharrelatier gevormd vrouwmens zich op de bagagedrager ploffen. Onze collega weerde zich dapper en deed wat hij kon, maar dank u zich in, wat een belasting op dat achterwiel! Bij iedere kull (de Binckhorstlaan telt er nogal enkele) kregen de spaken het danig te verduren.“

Gij allen weet, we zijn voor geen kleinje vervaard. Wat een enorm aantal kilo's hebben we al vervoerd. Maar er zijn grenzen. Wielenvlechters richten nauwkeurig, moniteurs stellen even precies en dan zeggen wij „laat ze maar komen“.

FOXTROT - TWIST - etc.

Donderdag 12 december a.s. om 20.00 uur zal het orkest De Heemsters in het Ontspanningsgebouw te Den Haag de muziek verzorgen op een dansavond voor het personeel.

Alle danslustigen nodigen wij uit op deze avond naar hartelust te komen dansen. Van andere avonden weten wij dat er altijd een gezellige sfeer is.

Over de kaartverkoop leest u in het volgende nummer.

dat binnengekomen is een goed resultaat heeft opgeleverd.

Uit de gegevens van de enquête krijgt men een aanduiding over de belangrijkste redenen die men had om het bedrijf te verlaten, terwijl uit de reeds aanwezige gegevens op Personeelszaken werd nagegaan of speciaal mensen die kort in dienst zijn onze dienst verlaten, of dat dit ook het geval is bij personeelsleden met een langer dienstverband.

De raad stond bij alle gegevens en mogelijkheden uitvoering stil en zal zich nader betraden in overleg met Personeelszaken en bedrijfsleiding welke stappen genomen kunnen worden om het personeelsverloop te beperken.

Onze Franse collega's zijn er iets beter aan toe, zij hebben een dun metaal bagagedrager, geschikt voor een pakje achterop. Wij daarentegen bezitten iets steviger en niemand die in de voorbije vakantiedagen ons tegenkwam met achterop een klein of groter menskind, daarachter nog een bagagerak met tassen en koffert, kan of mag beweren dat we zwak zijn. Maar dag in dag uit twee volwassen mensen en dan nog van abnormale proporties vervoeren, dat is wat veel.

Men moet zich dan niet verbazen als de spaken gaan protesteren. De ene, die net die knik in die kull niet kan verdragen, begint de strijd op te geven, een tweede zegt, als jij begint kunnen ze het mij ook doen, de overige verliezen dan ook de moed en gaan hun taak wat lichter opvatten, zodat de velg zijn kaarsrechte houding uit het oog verliest en als een vakantieganger, die in Italië te veel van de Chianti heeft gesnoept, gaat slingeren“.

„Laten we serieus blijven, geachte collega, mengde één van de omstanders zich in het gesprek; mag ik ook iets opmerken? Toevallig ken ik deze beproeving uit eigen ervaring omdat mijn baas een jaar lang zijn ega meevoorde omdat ze zelf niet durfde rijden. Ik heb het volgehouden, maar gelukkig is deze periode voorbij; ze heeft nu een eigen Solex. Ze heeft ontdekt dat het enorm meevalt en het heel wat prettiger is zelf te rijden dan achterop te zitten.“

Maar er is nog een factor waarop ik wilde wijzen. We hadden ook eens een slingerend wiel; maar toen bleek dat de buitenband er niet goed omgelegd was na een leuke band. M'n baas had er bij het oppompen niet op geteld dat de buitenband bij het ventiel niet goed aansloot in de velg, zodat het loopvlak een bocht vertoonde. Het juiste systeem is: eerst een beetje lucht in de binnenband, dan de buitenband geheel in het rond door de handen laten glijden, daarbij optelend dat de in het profiel aangebrachte rubberlijnen evenwijdig loopt met de velg. Daarna pas de band op spanning brengen“.

„Nu we het daar toch over hebben, viel een derde bij, weten jullie dat er nog massas mensen zijn die op te zachte banden rijden? Vooral als de voorband te zacht is dan zakt de rol te diep in de band en heeft dan veel meer weerstand te overwinnen. Het gevolg is grotere slijtage van de band. Bij onze poelichtbanden is het oppompen geen zwaar karwei dat al te vaak herhaald behoeft te worden“.

„Och, och, weerkonk een enigszins schor geluid, wat maken jullie je toch weer dik, denken jullie nou heus dat iemand die tot nu toe de boel verwarloosde door dat gemier ineens anders wordt?”

Als die goed geproportioneerde dame er nu lol in heeft naar Solex af te rossen, welnu laat ze toch, geen enkele fabrikant kan verantwoordelijk gesteld worden voor dergelijke zaken. Als er hier tientallen collega's in de stalling staan, die door hun eigenaar Louier en alleen worden beschouwd als dingen die altijd moeten lopen zonder er ooit enige aandacht aan te besteden tot het moment dat ze de strijd opgeven, welnu ..... dan moeten ze de gevolgen ook maar dragen!”

„Ook een mening, was het antwoord, maar niet de juiste. Je vergist je toch als je beweert dat het de fabrikant onverschuldig zou laten. Het mag toch als bekend worden verondersteld, dat er dagelijks door ontwerpers nieuwe dingen worden uitgedacht, verbeteringen worden beproefd, juist naar aanleiding van klachten. Vooral positief blijven, vriendje, met de laat-maar-waaiten gedachte is nog nooit iets goeds tot stand gebracht.”

Na dit verhaal tot slot nog deze opmerking: ... we noemden slechts voorbeelden, mocht er al enige gelijkheid zijn met bekende personen, dit is in geen geval opzettelijk en berust volkomen op toevalligheid.

J. J. la Bruijere.

VAN DER HEEM-teams in de prijzen

Woensdagavond 20 november was het zover. De prijsuitreiking als sluitstuk van het door de personeelsvereniging van het Ministerie van Sociale Zaken georganiseerde bedrijfsdantoernooi.

In de gezellige ontspanningszaal in het gebouw van het Ministerie werden de ploegen ontvangen door de heer Voorduin. Door de laatste wedstrijd was Van der Heem voor de tweede maal in de prijzen gevallen; het 2e team eindigde op de 3e plaats, zodat de volgorde was: 1e prijs Van der Heem I; 2e prijs Sociale Zaken; 3e prijs Van der Heem II.

Mr. G. C. W. Gelger, secretaris van de personeelsvereniging, reikte met een aardig speechje de bekerts aan de teamleiders uit, waarin hij memorieerde dat de beste ploeg had gewonnen. Hij wees ook op de prettige sfeer waarin en de animo waarmee gespeeld was en hoopte dat hij de ploegen volgende jaar terug zou zien.

De heer Ch. A. Mulder zou een simultaan-seance ten beste geven, maar hij was helaas verhinderd. De heer Boog nam zijn plaats in en de beide aanwezige Van der Heem supporters (waaronder uw verslaggever) werden ook uitgenodigd achter de zwarte schijven hun kunnen te tonen. Hoewel haai tegenstand werd geboden, bleek de heer Boog in het eindspel overpenuchtig: alle 17 partijen werden door hem gewonnen.

Al met al een prettige avond als be-sluit van een dantoernooi, waar Van der Heem op uitstekende wijze vertegenwoordigd is geweest.

F. C. de Gruijter.

Tafeltenniskamp VDH - STOKVIS

In januari 1964 vindt de returnmatch plaats van Van der Heem—Stokvis om de „Leo van der Heem-wisselbeker. Streetdata zijn 10 januari of 17 januari des avonds om 8 uur.

Wilt u een kans maken tot plaatsing in één van de vier of vijf teams, geeft u dan op bij de heer Poortier (toetsel 210). De inschrijvingsstermijn sluit op 6 december a.s. Na 6 december zal met alle tafeltennissers een vriendschappelijke uitwedstrijd worden georganiseerd, teneinde tot een definitieve team-opstelling te komen met de noodzakelijke reserves.

Van 't Oever, Interheem.

WAROVER SPRAKEN ZIJ?

Op 19 november in het Kurhaus te Scheveningen tijdens de Eerste Najaars-Efficiëncydag — heer A. A. Zoon (Arbeidstechnisch Bureau Maanweg): deelnemer aan een rollespel over de problemen rond de ontwikkeling van een nieuw produkt.

Op 20 november in het Kurhaus tijdens de Tweede Najaars-Efficiëncydag — Ir. H. H. Borleffs over: Productontwikkeling gezien vanuit de functie van bedrijfsleider.

Gefeliciteerd!

HUWELIJKEN

Den Haag: O. Z. Beder, Radionotaris, met mev. B. v. d. Kleij, d.d. 29-10-1963; meitrouw I. J. D. Vopman, Verkoop Professioneel, met de heer F. J. W. Coolen, d.d. 6-11-1963; meitrouw M. W. Williams, Inkop, met de heer Handelsede, d.d. 6-11-1963; H. J. J. Laners, Technische Adviseur en Documentatie, met mev. C. P. Sanders, d.d. 15-11-1963; H. Zomer, Voortra-entable, met mev. D. J. de Rochemont, d.d. 21-11-1963.

Onze gelukwensen

Den Haag: Gerty, dochter van H. de Vos, Machinale Houtbewerking, d.d. 6-11-1963. Den Haag: Peter, zoon van R. van Noort, Telecommunicatielaboratorium, d.d. 1-11-1963; Richard Franciscus, zoon van P. Horre, Transformatiefabriek, d.d. 3-11-1963; Johanna

Oplossing puzzel 112

Horizontaal: 1. Theems; 4. korf; 8. ma-nen; 9. appel; 10. eend; 12. koelte; 14. aardend; 15. snk; 17. uiers; 18. bodem; 20. rest; 21. plager.

Verticaal: 1. temperatuur; 2. een; 3. mand; 5. omlpen; 6. folterkamer; 7. katos; 11. nergens; 13. beest; 16. Abel; 19. dag.

Prijswinnaars

1. (f 15,-) J. Veltman, 2632.
2. (f 10,-) J. H. Hubbeek, 2333.
3. (f 7,50) P. v. Zalthommel, U3300.
4. (f 5,-) A. H. Kokke, 1529.
5. (f 5,-) M. Baak, 3370.
6. (f 5,-) L. van Hoven, 2010.

INHEEMSE ZAKEN

—Wijlen de heer L. W. van der Heem was beschermheer van de Voorburgse Hartmoniekapel Forum Hadriani. Thans heeft de heer L. C. Gussenhoven, directeur, het beschermheerschap aanvaard. In verband hiermede bracht de kapel onlangs een serenade aan de heer Gussenhoven, voordiens woning in Voorburg. Bij die gelegenheid werd de Van der Heem-mars ten gehore gebracht.

—Het goud vliegt bij Van der Heem de ramen binnen. Een medewerker van het CEMSTO schoonnaakbedrijf ontdekt in de vroege ochtend op een van de kamers van het hoofdgebouw Maanweg een mooi vogeltje. Men weet het vogeltje te pakken te krijgen en waarschuw Wassensars Dierenpark. Met een hele grote auto en een klein kooitje wordt het diertje afgehaald. Het blijkt een goudhaantje te zijn en vliegt nu vrolijk rond in de Paradijsaal van het Dierenpark.

HERMAN KREBBERS VAN DER HEEM bij

De bekende violist Herman Krebbers zal op zondag 8 december aanstaande als solist optreden bij enkele stukken die het Amsterdams Kunstmaandorkest onder leiding van Anton Kersjes ten gehore zal brengen.

Het programma bestaat uit de volgende werken.
Introduction et Rondo Capriccioso van Saint-Saëns.
Espana van Chabrier.
Tzigane van Ravel.

De rechtstreekse KRO-uitzending van dit concert begint om 21.50 uur en duurt tot 22.20 uur. Belangstellenden moeten uiterlijk 21.35 uur in het Ontspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2 aanwezig zijn.

De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om:
21.15 uur: van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat.
22.30 uur: van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor.
Aanvragen voor gratis toegangsbevisen bij de afdeling Public Relations, toetsel 522 — vóór donderdag 5 december.

Elsababeth, dochter van A. Baak, Constructiebu-reau Telecommunicatie, d.d. 5-11-1963. Den Haag: Anne Adriann Jan, zoon van D. Nederveen, Bedrijfslaboratorium Telex, d.d. 13-11-1963; René, zoon van J. C. Seifers, Werk-plaats Meetapparaten, d.d. 14-11-1963.

het v.d.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 818
6 december 1963

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Oom Ben, de Sint en poppenkast waren bij Van der Heem te gast

Eenmaal per jaar mogen de jonge kinderen naar het bedrijf waar vader iedere dag gaat werken. Dat is op zich zelf al een heel feest. Nog fijner is het dat je naar Van der Heem gaat omdat Sint-Nicolaas daar komt.

Gestoken in de mooiste kleertjes kwamen honderden kinderen de grote zaal van het Ontspanningsgebouw in Den Haag binnen. Vriendelijke dames, die ook bij Van der Heem werken, zelden: „Kom je bij mij op

de bank zitten?” Vader of moeder namen aan de zijkant of in het achterste gedeelte van de zaal plaats. Af en toe werd er even gezwaaid of naar vader toegelopen, want de spanning van die middag werd sommigen wel wat te veel.

Eerst kwam er, zoals een van de kinderen het noemde, „een gek meneertje” op het toneel. Wat had hij een grote neus. Hij haalde een paar goocheltoertjes uit en hij kon ook nog een beetje pianospelen. Dat meneertje was oom Ben, die gauw van het toneel verdween toen hij achterin de zaal het geluid van trommels en trompetten hoorde. De komst van Sint-Nicolaas werd aangekondigd.

Daar kwam hij al aan, langzaam lopend, achter hem twee Zwarte Pielen. Tussen de kinderen door bereikte hij het podium, waar een prachtige stoel stond. Daar hing een heel mooi kleed achter. Ook stonden er microfoons, want Sint-Nicolaas kan niet zo hard meer praten.

De Pielen hielpen Sinteklaas bij het gaan zitten en toen ging mijnheer Gussenhoven Sint welkom heten. Hij meende donderdag toen hij in de hal van het kantoor liep iets op het dak te horen. Hij dacht: Zou dat Sinteklaas wezen? Maar nee, het waren mensen die glas in lood ramen repareren. En toch, zei Sinteklaas later, had mijnheer Gussenhoven het goed gehoord. Er waren die dag pakjes afgegeven voor de kinderen die nu in de zaal zaten. Aan het eind van de middag zouden alle kinderen een pakje in ontvangst mogen nemen.

Toen ging Sint in zijn grote boek kijken en reep een paar kinderen bij zich. Dat was eerst Jolanda van der Horst met haar mooie pijpkrullen. En ook nog Rob en Lex van der Kade, Gregory Ottes, Rudi

Je kunt het wel raden. Dat Rob en Lex van der Kade Sinteklaas en zijn Zwarte Pielen Van hun kimpels laten gentelen.

Straks mag ik naar Sint toe stappen. Daarom kan ik nu niet klappen.

Kamphuis, Ria Groenewegen en Jan Schrevel.
Soms kon Sint hen prijzen, omdat zij thuis hun moeder hielpen, bij voorbeeld met stofzuigen; maar er kwamen ook kinderen.
Vervolg pag. 4 kolom 1

De start van het nieuwe jaar is goed, 't is de verhoging die het hem doet

In het kader van het inzake verhoging van lonen en salarissen in de Stichting van de Arbeid besprokene heeft de directie in overleg met de erkende organisaties van werknemers — behoudens goedkeuring door de daartoe bevoegde instanties — besloten:

1. De lonen van de werknemers vallende onder de CAO voor handarbeiders met ingang van 6 januari 1964 met 5% te verhogen.
2. De salarissen van de werknemers vallende onder de CAO voor beambten met ingang van 1 januari 1964 eveneens met 5% te verhogen.

Over verhoging van lonen en salarissen uitgaande boven 5% en eventuele wijziging van andere arbeidsvoorwaarden zal te zijner tijd met de erkende werknemersorganisaties onderhandeld worden in het kader van per 31 maart 1964 aflopende CAO's.

Hierop vooruitlopende is wel over-eengekomen de vakantie voor de onder de CAO's vallende handarbeiders en beambten met 2 dagen te verlengen, behoudens voor de beambten uit de mandtoonklassen 5 en 6, waarover nog nader onderhandeld zal worden. Bovendien heeft de directie besloten de salarissen van alle niet onder de CAO's vallende werknemers eveneens per 1 januari 1964 met 5% te verhogen.

FEEST IN SNEEK MIDDEN IN DE WEEK

Op woensdag 18 december a.s. treedt in het gebouw Amicitia, Leeuwenburg, Sneek de tonnelgroep van het bedrijf in Den Haag op; zij brengt voor de collega's in Sneek

VERDWIJNINGEN EN VERSCHIJNINGEN

Gewoonlijk noemen wij een avond als deze een ontspanningsavond. Toch kunnen wij beter van een feest spreken, omdat het toneelstuk er een is van het genre „onbezorgd lachen, zo u wilt: gillen en af en toe rillen”.

De uitvoering begint om 19.45 uur. U komt toch ook? In het bedrijf in Sneek volgen mededelingen.